

**Leieprisene
når nye
høyder**

Nyhet side 8 og 9

**UiO lønnet
vilt fremmed**

90 000 kroner på
ville veier i
Kongo.

Nyhet side 7

HiOA-studenter skal engasjeres:

**Storstilt
satsing,
hemmelig
regning**

Kultur side 26 og 27

**mellom
FAG**
UNIVERSITAS' FEATUREMAGASIN

VIMSESANGEREN

Kaja Gunnarsson har mest å si om når det ikke sies noe.
Derfor passer studentlivsveilelsen perfekt.

Reportasjen: Idealistene
Bokhylla: Ali Esbati

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 68, utgave 8 | www.universitas.no | onsdag 5. mars 2014

FERSKE DOKTORGRADSTALL:

Rekordmange utlendinger

■ 1 av 3 doktorgradsstudenter i Norge er utenlandske, men halvparten drar etter endt grad.

■ – Vi må gjøre det mer attraktivt å fortsette karrieren i Norge, mener Kunnskapsdepartementet.

Nyhet side 4 og 5

Neneh Cherry^{SE} w/ RocketNumberNine | Neutral Milk Hotel^{US} | Slowdive^{UK}
Highasakite | Stein Torleif Bjella | The Julie Ruin^{US} | Mayhem | Little Dragon^{SE}
Angel Olsen^{US} | Bill Callahan^{US} | King Midas | Blood Orange^{US} | Emilie Nicolas ++

DNB Billettservice.no | 81533133 | oyafestivalen.no

redaktør: **Anne Fougner Helseth**
annefhel@universitas.no 922 13 188

redaksjonsleder: **Are W. Sandvik**
arews@universitas.no 415 22 929

fotosjef: **Hans Dalane-Hval**

desksjef: **Håkon Sukuvara**

nettredaktør: **Thorbjørn Kringlebotn**

magasinredaktør: **Solveig N. Langvad**

MENINGER

Alle monner drar ikke

Ingenting vokser inn i himmelen, heter det. Det viser utleieprisene i hovedstaden få tegn til å føye seg etter. I denne avisa kan du lese om hvordan leieprisene øker for tredje år på rad. Lånekassen på sin side virker langt mer lydhør for ordtakinget om at alt må ha et tak. Mens studiestøtten på 90-tallet lå på over 1,5 ganger folketrygdens grunnbeløp, er enganger'n i dag mer nærliggende. Dette er gammelt studentnytt, og reaksjonene er da heller ikke særlig revolusjonerende: Oslos studentledere gjentar nå refrenget om at studentboliger er løsninga. Sammen med sine kolleger landet over har de rulla i gang Boligkravet, et opprop for å bremse boligbobla med 3000 nye studentboliger. På kampanjesidene uttaler til og med en sommerbrun og antakeligvis pre-minister Torbjørn Røe Isaksen at vi trenger mange studentboliger – «fordi det er vanskelig å studere hvis du ikke har tak over hodet». Pre-minister-statusen er kanskje et stikkord her; nå som Isaksen er i regjering, er sjef Erna Solberg rask til å poengtere at de ikke kan love noe. Da hun kastet glans over Norsk Studentorganisasjon i helga, var lovnader blitt til «ambisjoner» om å bygge flere studentboliger og et «ønske» om å forenkle systemet og «å slippe til private konkurrenter som kan bygge billig og raskere». Men som du kan lese på de neste sidene, kunne hun altså ikke love noe. I fjor skrev Universitas om at studentboligbyggingen har en forsvinnende liten effekt på leiemarkedet. Tenker man seg om, er det kanskje ikke så rart. 222 boliger var snittet for hvor mange nye studentboliger som var blitt bygget i hovedstaden årene før. I en by med rundt 70 000 studenter og boligmangel blir det som en – unnskyld uttrykket – fjert i havet. Det eneste som vil ha en effekt både på studenters situasjon spesielt og på leiemarkedet generelt, er at man bygger flere studentboliger i segmentene der det faktisk kan monne: relativt sentraltliggende ett- og toromsleiligheter. Tydeligvis må man også holde seg fra delte løsninger; studentene i verdens rikeste land er kresne og vil ikke bo i hva som helst, kan SiO fortelle oss i saken om leieprisene. Da får Erna og Torbjørn heller ta konsekvensen og bygge de boligene som etterspørres. Minst 3000 av dem.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

I deler av verden brukes vold for å temme studentengasjement. Ved HiOA brukes penger for å vekke det.

Når engasjement må læres

Kommentar

Are W. Sandvik,
redaksjonsleder i Universitas

Studentene ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) er uengasjerte og uorganiserte. I alle fall på egen campus og utover egne studier, skal vi tro intensjonen bak et nytt samarbeid mellom Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) og HiOA. Med en ny satsing skal studentene nå leies, hånd i hånd, inn i studentforeninger som ennå ikke finnes – foreninger SiO og HiOA mener at de trenger.

I august skrev Universitas om at studentene og studentforeningene ved HiOA var for dårlige til å søke om midler til drift fra Kulturstyret (KS). Av en pott på 2,8 millioner kroner øremerket studentforeninger i Oslo og Akershus, havnet bare 190 000 hos HiOA, fordelt på 12 søknader. Dette på tross av at HiOA er regionens nest største lærested, med 16 000 studenter. Omtrent samtidig som vi skrev

saken, signerte HiOA og SiO en samarbeidsavtale som skulle gjøre noe med det.

Et halvt år senere begynner tiltakene å ta form. SiO ansatte nylig den tidligere formannen for Det Norske Studentersamfund (DNS), Karl Kristian Krichhoff, i en 50 prosent-stilling som rådgiver. Hva en slik rådgiverpost innebærer, vites ikke. Kanskje kommer han til å rusle fra bord til bord i HiOA-kantinene og spørre «Er du engasjert? Nei? Vil du bli det?». Han har satt seg som mål å forbedre omdømmet til HiOAs foreningsprofil – eller i

«Det som tidligere var en del av den selvstendige studenttilværelsen, blir med dette prosjektet påtvunget skolering»

det hele tatt etablere en. Det er en del som skiller campuslivet på HiOA og Universitetet i Oslo (UiO). HiOA har et levende samfunnshus og organiserer mange godt besøkte, åpne arrangementer og quizzer, men mangler studenter som engasjerer og organiserer seg i studentforeninger. Her skiller de seg fra UiO.

Tradisjonelt er den selvstendige foreningsånden langt sterkere ved universiteter enn ved høyskoler. UiO har i dag

271 foreninger. HiOA har 27. Så kan man spørre seg hvorfor Oslo- og Akershusstudentenes penger, gjennom (hovedsakelig) studentfinansierte SiO, skal brukes på å vise studentene hvordan man

Øyeblikket

av **Hans Dalane-Hval**

Stas-minister: Leder av Velferdstinget Kaia Marie Rosseth sørger for at Twitter får med seg Erna Solbergs besøk til Norges Studentorganisasjon (NSO). – Det er stas, skriver hun.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

organiserer seg rundt et engasjement de tydeligvis har gitt blanke i tidligere. Skal HiOA-studentene *læres* et engasjement de ikke har vist, med penger fra egen lomme?

Prosjektet kan umulig være utelukkende for å gi opplæring i å søke støttemidler. Så vanskelig er det ikke å sende inn noen papirer til riktig instans, om man *virkelig* brenner for noe. Så kan man spekulere i hvorfor en studentfore-

ningskultur ved HiOA nå har blitt en prioritet for SiO og skolen selv. Kirchhoff forteller at HiOA trenger et løft, siden Høgskolen ble satt tilbake da SiO og OAS, HiOAs tidligere studentsamskipnad, ble slått sammen i 2011. Mulig det. Men hvor sterkt er et engasjement som trenger innpisker for å bli en forening? Mang en 68'er eller opprørssjel ville vridd seg i kontorstolen, sofaen, graven, eller hvor det måtte være, om hun eller han hørte at det blir

ansatt folk for å lære studenter hvordan man skal samle seg rundt et engasjement og organisere seg. Det som tidligere var en naturlig del av den selvstendige studenttilværelsen, blir med dette prosjektet påtvunget skolering: «Joda, dere vil være organiserte engasjerte, dere bare vet det ikke ennå».

arews@universitas.no

Bakpå nyhetene

« Aldri før har det vært flere tilbud for studenter som skal ta expfil og exfac. – Dette er en gylden mulighet til å kombinere studier med ferie i et annet land, sier Inger Beate Aagesen (19) fra Kristiansand om det å ta et semester i utlandet. Hun får støtte av Kamilla Blomberg Grov (21) fra Grimstad og Kari Fjeld (21). De er tre av 23 elever tilknyttet Høgskolen i Nesna som tilbringer semesteret på den meksikanske vestkysten, nærmere bestemt i kystbyen Puerto Escondido i delstaten Oaxaca. Skål! Fra saken «Hoppende glade for studier i solen» i Fædrelandsvennen 28.02.

« En student (22) fra Troms hevder at han de siste seks årene har fått slettet tusenvis av innlegg på forskjellige nettsteder og -fora som følge av trolling. Han redegjør slik for seg: – Jeg troller som regel i saker der det er opphetede debatter, og gjerne der tabuer er knyttet til temaet. En ekte superhelt. Fra saken «Kommentarfeltene vaktbikkjer» i A-magasinet, 28.02.

Følg oss

På papir hver onsdag, på nett hele tiden.
www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas
For oppdaterte studentnyheter.

Meninger

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

Trondheim

Under Dusken

Det har lenge vært kjent at NTNU bruker mest penger på rekruttering av nye studenter. 9,2 millioner var budsjettet på i år. Det er nesten dobbelt så mye som Høgskolen i Oslo og Akershus som ligger på andreplass. Studiesjef Inge Fottland ved NTNU sier at den ivrige rekrutteringen har ført til flere og bedre søkere til NTNU. Med de beste studentene er det fristende å anta at NTNU også har de beste karakterene. Slik er det ikke.

New Haven

On March 4th, Congress will start considering various ways to downsize the military... Facilities that could face closure from a new round of downsizing include bases and depots—where the military manufactures and stores materials—employing service people and civilians alike.

Bergen

STUDVEST

Hvem har egentlig ansvaret for å følge opp studenter med psykiske lidelser? I departementene i hovedstaden havner saken fort i en lei ansvarsskvis mellom Arbeids- Helse- og Kunnskapsdepartementet. Dermed er det lett for det enkelte departement å si fra seg ansvaret... Det må bli enklere å få hjelp, sa Erna Solberg i nyttårstalen. Vi kunne ikke vært mer enig.

Los Angeles

Like consuming alcohol, which many people find distasteful and which carries its own health risks, smoking an e-cigarette is a personal choice. Until the federal agency in charge of regulating tobacco products makes rules dictating the use of e-cigarettes, individual cities should not either, especially if their efforts essentially amount to nothing more than a moral crusade.

Tips oss

tips@universitas.no

nyhetsredaktør:
geirmoln@universitas.noGeir Molnes
993 35 518

NYHET

Avlyser
storsvindlerbesøk

SPONSORTRØBBEL: Næringslivsdagene (NLD) på BI klarte å få tak i aksjemegler Jordan Belfort, kjent fra filmen The Wolf of Wall Street, som hovedtrekkplaster til årets arrangement. Avtalen gikk imidlertid i vasken etter at den største sponsoren trakk seg, melder studentavisen Inside. Etter mye planlegging hadde de ansvarlige klart å få tak i Belfort gjennom en sekretær. Til tross for at prisen for Belfort var langt høyere enn NLDs budsjett, lyktes de i å finne økonomiske midler gjennom sponsorer. Sponsoren som trakk seg, oppgir bekymring for negativ medieomtale som årsak.

Jordan Belfort:
Kommer ikke til BI likevel.

FOTO: PJAIRUS / WIKIMEDIA COMMONS

UiO nekter
å betale
sjokkregning

PENGEKRAV: Universitetet i Oslo (UiO) nekter å betale et krav fra Opplysningsvesenets fond (OFV) på 54 millioner kroner. Flere av Universitetets tomter ligger på festet grunn. Det innebærer at UiO ikke eier tomtene, men må betale tomteleie til OFV, skriver universitetsavisen Uniforum. Siden 1982 har UiO betalt 371 000 kroner i året for å leie tomtene. Etter å ha gått gjennom kontraktene sine, ble OFV oppmerksom på at flere leietakere betaler små summer for tomtene de leier, og justerte derfor prisen til 7,25 prosent av tomtenes verdi. Tomtene UiO leier, er verdsatt til 750 millioner kroner. Oslo tingrett har satt leien til 7,4 millioner kroner, og UiO har anket avgjørelsen til lagmannsretten.

HiOA taper
20 millioner

STUDIEPROGRESJON: Studentene ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) produserte færre studiepoeng i 2013 enn året før. Det medfører en nedgang i resultatsbasert bevilgning til HiOA på nærmere 20 millioner kroner, det melder høyskolens nettavis Khrono. Når færre fullfører på normert tid, bevilges mindre penger til universiteter og høyskoler enn om samtlige studenter hadde hatt normal studieprogresjon. Tall fra Database for statistikk om høgre utdanning viser at studentene ved høyskolen produserte 50,8 poeng i gjennomsnitt per student i 2013. Det er en nedgang på 1,7 prosent siden 2012. Høyskolen opplyser at de har som mål å produsere 53 studiepoeng per student per år.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Egen domstol for studenter

Den nye Universitetsloven vil innebære at kollegiet på ni personer skal fungere som en intern universitetsdomstol. Og hvem er det som skal dømmes?

—Studenter som oppfører seg utilbørlig, mener Kultur- og vitenskapsdepartementet. Studentrepresentanter og NSU frykter dette vil åpne veien for selvjustis.

I 70-årene forsøkte myndighetene å innføre en egen disiplinærlov for studenter, men man ble dengang stoppet av rasende studenter. Nå prøver myndighetene seg igjen i den nye Universitetsloven. Lovforslaget

Bente Karin Husabø, studentrepresentant i Kollegiets arbeidsutvalg: —Disiplinærlovgivningen kan bli brukt mot studentene i spente situasjoner.

går inn for at kollegiet skal fungere som en domstol. Hvis en student opptrer «utilbørlig», skal denne domstolen kunne utvise studenten fra Universitetet.

Kan tolkes forskjellig

—Problemet er at formuleringen «utilbørlig» kan tolkes meget forskjellig, sier Bente Karin Husabø, studentrepresentant i Kollegiets arbeidsutvalg. —I en situasjon med sterke spenninger mellom studenter og

universitetsledelsen, vil ledelsen gjennom disiplinærlovgivningen være i stand til å straffe opprørske studenter. Loven åpner derfor for selvjustis fra Universitetsledelsens side.

Loven kan også medføre at studenter som fuser ved eksamen eller blir tatt i dokumentforfalskning, skal kunne stenges ute fra eksamen i opptil 1 år. På den måten forsøker man å unngå at studenter «gambler» med fusk.

Universitas nr. 5, 1989

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

«Nettopp i den voldsomme ekspansjonen Samskipnaden nå er inne i er det viktig at utvidelser og nye tiltak skjer i samsvar med studentenes behov. Ved årvisshet og interesse har vi mulighet for å kontrollere og påvirke Studentsamskipnadens drift slik at den til enhver tid yter den best mulige service.

Universitas nr. 4, 1964

Hver tredje
stipendiat er
utlending

Rekordmange utenlandske studenter avlegger doktorgraden sin i Norge. Men kun halvparten av dem blir værende når de er ferdige.

Doktorgrad

tekst Mari Mjaaland og Benedicte Elisabeth Bjerknes og Ingrid Elise Gipling
foto Helene Kristiansen

Aldri før har så mange utlendinger tatt doktorgrad i Norge. Ferske tall fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) viser at 36 prosent av de som tar en doktorgrad i Norge ikke har norsk statsborgerskap.

Et nødvendig gode, mener norske utdanningstopper.

—Norge er et land hvor vi trenger kompetent arbeidskraft, og vi trenger å importere denne, sier dekan Morten Dæhlen ved Det matematiske-maturvitenskapelige fakultet (MatNat) ved Universitetet i Oslo (UiO).

Usikkert utfall

Chidanand Bhoodoo (28) fra Mauritius er for tiden doktorgradsstipendiat ved Fysisk Institutt ved MatNat. Både penger og høyere faglig standard var avgjørende for hans valg av studiested.

—Det er flott å bli betalt for å gjøre noe man liker, sier Bhoodoo entusiastisk og peker med det på noe som skiller Norge fra en rekke andre land: Her får man lønn under utdanninga.

Bhoodoo er involvert i et fire år langt program som resulterer i en doktorgrad. Han har vært ved UiO i snart to år og trives godt med det.

—Det er mer frihet og flere jobbmuligheter i Norge enn ellers i Europa, sier han.

—Jeg vil gjerne bli i Norge, men jeg vet jo ikke hva som skjer. Hvis jeg kan få en akademisk stilling ved universitetet, hadde det vært spennende, sier Bhoodoo.

— Problematisk at
mange drar

NIFU-rapporten slår imidlertid fast at halvparten av de utenlandske doktorgradsstipendiatene forlater Norge etter endt utdanning. Bjørn Haugstad, statssekretær i Kunnskapsdepartementet (KD), mener det kan være problematisk.

«Det er ikke
mange andre
steder som
tilbyr full lønn
under utdan-
ning»

Arne Bang Huseby, leder ved
Matematisk institutt

—Det er ikke et problem at mange kommer hit, men at så mange drar igjen. Vi må gjøre det mer attraktivt for dyktige stipendiatere å fortsette karrieren sin i Norge, skriver han i en e-post til Universitas.

Han er glad for at gode utenlandske stipendiatere kommer til Norge for doktorgradsstudiene, og forklarer at KD har som mål at internasjonaliseringen ved norske universiteter og høyskoler skal økes.

—Men når veldig mange drar, får vi dårlig balanse mellom kapasiteten ved norske universiteter og høyskoler og brohoder for norske institusjoner ved institusjoner i andre land, skriver han.

Sterk økning

NIFU-rapporten slår fast at det har vært en kraftig økning av antall utenlandske studenter som tar doktorgrad i Norge. Siden 2014 har antallet økt med 17 prosent. Det totale antall avlagte doktorgrader i 2013 var 1523. Av disse var 552 avlagt av utenlandske statsborgere. KD understreker at disse tallene må sees i sammenheng med hverandre.

Leder ved Matematisk institutt ved UiO Arne Bang Huseby forklarer at stipendiatstillinger som er finansiert over basisbevilgningen, vanligvis har 25 prosent undervisningsplikt, og dette medfører at utlendinger som ikke behersker norsk, faller utenfor.

—Men siden en økende andel av våre inntekter kommer fra eksternt finansierte prosjekter, vil det også åpne seg flere muligheter for utenlandske søkere, sier han som en forklaring på økningen.

Antall nordmenn som tar doktorgrad, har holdt en jevn, men

Debatt og frokost:
Hvem skal styre fremtidens forskning?

Kunnskapsdepartementet har nedlagt det tidligere Finansieringsutvalget og vil oppnevne et "ekspertutvalg". Samtidig har NHO presentert sitt alternativ til finansiering av forskningen.

Kan vi forvente forskningsfinansiering tildelt via konkurranse i EU eller Norsk Forskningsråd?

NTL er kritiske til at konkurranse skal bli det bærende prinsippet for fordeling av forskningsmidler. Kan og bør overordnet styring via konkurranse dempes med lokale tiltak?

- Arvid Hallén, direktør i Norges Forskningsråd
- Ole Petter Ottersen, rektor UiO og styreleder i UHR
- Kristian Gundersen, professor og medlem i Universitetsstyret, UiO
- Anita Solhaug, 1. nestleder NTL

Ordstyrer: Arvid Ellingsen, spesialrådgiver, LO.

Tid: Torsdag 6. mars, kl. 08:00-10:00, gratis frokost og kaffe.
Sted: Auditorium 3, Eilert Sundts hus, Blindern

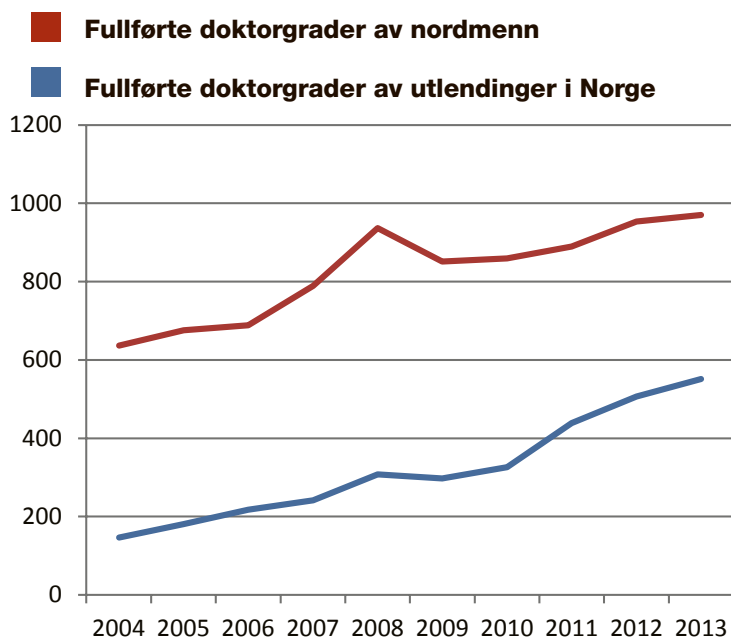
Åpent for alle!

Norsk
Tjenestemannslag

Stortrives: Chidanand Bhoodoo (28) har det som plommen i egget på laboratoriet på Fysisk institutt.

svak stigning de siste ti årene. Totalt er antall doktorgrader avlagt i Norge nesten doblet siden 2004.

– Doktorgradsproduksjonen vår har generelt økt en god del sammenlignet med situasjonen for 10–15 år siden, sier Huseby.

Lønna trekker

På fagområdene landbruksfag og veterinærmedisin, matematikk/naturvitenskap, og teknologi ligger prosenten utenlandske stipendiater på mellom 51 og 65 prosent på landsbasis.

Både dekan Morten Dæhlen og instituttleder Huseby ved MatNat er positivt innstilt til utviklingen.

– Vi har om lag 45 prosent utenlandske doktorgradsstipendiater hos oss, forklarer Huseby.

Han tror blant annet høy faglig kvalitet kan trekke flere utenlandske studenter til Norge.

– En annen viktig grunn til at det er populært å komme til Norge for å ta en doktorgrad, er de svært gunstige økonomiske ordningene vi har for våre stipendiater. Det er ikke mange andre steder som tilbyr full lønn under utdanning, sier Huseby.

Også de hjemvendte er ressurs

Det er tydelige regionale forskjeller i hvem som blir yrkesaktive i Norge. 55–65 prosent av stipendiatene fra vestlige land, Øst-Europa og Asia går ut i norsk arbeidsliv. De fleste som kommer fra utviklingsland går inn under den såkalte kvoteordningen, som innebærer fullt stipend med forutsetning om hjemreise etter endt studie.

Statssekretær Haugstad presiserer at KD ikke ser på utenland-

ske doktorgradsstudenter som drar som en form for svinn.

– De fleste av dem drar til akademiske miljøer i andre land og bidrar til å utvide nettverket til norske fagmiljø, påpeker Haugstad.

I likhet med KD mener MatNat-dekan Dæhlen at også de som forlater Norge, kan være en ressurs.

– Det er ikke et problem at halvparten av de utenlandske studentene forlater landet innen to år etter at de er ferdige. Det gir oss gode kontaktpunkter rundt omkring i verden, forklarer Dæhlen.

Han mener de utenlandske doktorandene bidrar til et balansert fagmiljø.

– Det er også viktig for å bidra i utviklingen av en internasjonal profil på deler av norsk næringsliv, sier han.

universitas@universitas.no

Avhengig av import

Forsker ved NIFU Janneke Wiers-Jenssen sier at de norske søkerne ikke dekker behovet ved enkelte av læringsstedene i Nor-

ge. Dette gjelder særlig på fagområdene hvor det private næringslivet kan lokke med høyere lønn etter endt mastergrad.

– Lønnen som er høy for utenlandske stipendiater, kan ikke måle seg mot det en kan få i for eksempel petroleumsbransjen etter endt mastergrad. På disse områdene er de avhengige av å

hente inn søkere fra utlandet, sier Wiers-Jenssen.

Sammenlignet med våre nordiske naboer tar Norge inn en høyere andel utenlandske doktorgradsstipendiater. En NIFU-rapport fra 2012 viser at Sverige tar inn 25 prosent utenlandske stipendiater, Danmark tar inn 31 prosent og Finland tar inn 16 pro-

sent. Norge på sin side tar inn 35 prosent utenlandske stipendiater.

I likhet med stipendiat Chidanand Bhoodoo og MatNat-ledelsen antar Wiers-Jensen i NIFU at økonomi er en av hovedårsakene til at det er attraktivt å studere i Norge.

universitas@universitas.no

FOTO: NIFU

MASTER I LANDSKAPSARKITEKTUR

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

STUDIESTED OSLO

Landskapsarkitektur | Urbanisme
www.aho.no/landskap

STUDIESTED TROMSØ

Landskapsarkitektur | Nordområder
www.aho.no/landskaptromso

Søknadsfrist 1. april 2014

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Fra «zero» til «hero»: Det er ikke hver dag Erna Solberg tar seg tid til å pryde en studentledersamling. NSO takket for engasjementet ved å tildele henne en studentheltpris.

Plutselig var Erna stjerna

I høst sa studentleder Ola Rydje at Solberg-regjeringen har latt heltidsstudenten dø. Nå forbereder han seg på å kalle statsministeren en studenthelt.

Studentpolitikk

tekst Ingrid Elise Gipling og
Thea Storøy Elnan
foto Hans Dalane-Hval

– Vi har ikke lovet elleve måneders studiestøtte, men det er likevel et klart ønske fra vår side å styrke finansieringen til studentene. Vi vil dog prioritere å bygge flere boliger, men har ikke talfestet dette, sier statsminister Erna Solberg.

Forrige helg arrangerte NSO ledersamling for studentledere fra hele landet for å diskutere videre arbeid for studiekvaliteten. Toppen av kransekaka var at statsministeren, åtte dager før budsjettforhandlingene starter, sa ja til å komme på besøk.

– Det er ikke vanlig for meg å møte opp på slike ting, men dette hadde jeg lyst til å bli med på. Tid til å engasjere seg i studentpolitikken er viktig, sa Solberg i sin tale til studentlederne.

Flere studentboliger

Ambisjonene til den nye regjeringen er først og fremst å bygge flere studentboliger fremover, ifølge Solberg.

– Vi ønsker å forenkle systemet rundt boligbyggingen, og å

slippe til private konkurrenter som kan bygge billig og raskere, sier Solberg, og legger til at hun likevel ikke kan love noen ting.

Det hun derimot kan love, er å sette sammen en ekspertgruppe som skal analysere virkningen av økt studiestøtte.

– Det er ikke farlig å jobbe litt ved siden av studiene. Det er bare å få en fot innafor arbeidslivet, og erfaringsmessig lurt. Faren ligger i *hvor mye* studentene må jobbe ved siden av studiene, sier Solberg.

Helomvending

– Det er en svært viktig signaleffekt regjeringen sender oss ved at statsministeren kommer på besøk åtte dager før de skal forhandle om budsjettet, sier en fornøyd leder av Norsk studentorganisasjon (NSO) og arrangør av samlingen, Ola Rydje.

Han beskriver besøket som historisk.

– Det er første gang en statsminister tar seg tid til å møte opp personlig og snakke med studentene på denne måten, sier Rydje.

Entusiasmen for besøket står i sterk kontrast til misnøyen NSO og flere av studentlederne uttrykte for bare noen måneder siden. Senest i november i fjor mente en

skuffet Ola Rydje at den nye regjeringen lar heltidsstudenten dø ut ved å gå bort fra de rødgrønnes løfte om økt støtte til studentene.

– Jeg synes statsministeren ga gode løfter på studentboligfronten. Hun kan selvfølgelig ikke love elleve måneders studiestøtte, men vi har blitt invitert til å delta når Kunnskapsdepartementet skal diskutere saken, sier Rydje.

– Gir tyngde

Selv om statsministeren verken kunne love elleve måneders studiestøtte eller si hvor mange studentboliger som skal bygges, var studentlederne likevel enstemmig i gleden over Ernas drøye 45 minutters visitt.

– Når vi har en regjering som uttrykker et ønske om å jobbe med oss, vil det påvirke hvordan vi jobber lokalt, sier Marita Vassnes, leder for Studentparlamentet ved Høgskolen Stord/Haugesund.

Også Joanna Antoniak, leder for Studenttinget i Volda, presiserer at Solbergs besøk har en særskilt betydning.

– Det at Erna deltok, gir oss tyngde når vi skal tilbake til våre lokale studentmiljøer og presentere helgens arbeid, sier Antoniak.

– Kan ikke love noe

Regjeringen mener det er viktig å sørge for at det er økonomisk mulig å være student, og Erna Solberg forteller at de derfor vil fortsette å ha en reell økning i

studiestøtten hvert år.

– Men jeg kan dessverre ikke love dere noe konkret beløp, sier hun.

– *Studiebarometeret viser at studenter savner oppfølging, hva har dere tenkt å gjøre med det?*

– Om vi skal satse mer på oppfølging, vil det gå på bekostning av forskningsmidler. Men min erfaring er at de som er best på forskning, også er best på læring. Det er det totale engasjementet hos de vitenskapelige ansatte som er viktig, sier Erna Solberg.

«Studenthelt»

Tiden med Solberg er ute, og det er på tide å takke høflig for laget. På vei ut blir statsministeren tildelt en innrammet illustrasjon av seg selv som studenthelt.

Leder for Studentparlamentet, Gabrielle Legrand Gjerdset, mener den er vel fortjent.

– Dette møtet betyr at vi har mer definisjonsmakt på hva god studiekvalitet er. På ledermøtet etterpå skal vi diskutere hvordan vi kan bruke denne makta, sier hun.

Oppfordringen gis også til andre som ønsker å jobbe for studentenes krav om studiestøtte og boliger.

– Hvis kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen ønsker det, har han nå en gylden mulighet til å bli «studentministeren». Vi er stadig på jakt etter studenthelter, sier Rydje.

i.e.gipling@universitas.no,
t.s.elnan@universitas.no

Nyhetsblikk

Anders Sondrup,
journalist i
Universitas

Trampeklapp for tåkeprat

Jubelen stod i taket da Norsk studentorganisasjon (NSO) tok imot sin nye superhelt Erna Solberg forrige lørdag. Den største Solberg-groupien av dem alle, NSO-leder Ola Rydje, holdt på å renne over av begeistring: Det var historisk at statsministeren avsa hele 45 minutter av sin tid til å møte studentene, mente han.

Rydje var «imponert over regjeringens mange lovende tilløp», og håpet det endte i «et statsbudsjett med et enda større hopp». NSO-lederen bæret stjerna med et slags diplom. Hvilke konkrete tilløp Rydje siktet til, presiserte han ikke nærmere. Kanskje er det ikke så rart, ettersom regjeringens studentpolitikk står på stedet hvil.

Det ga fornemmelse av déjà vu: Fra utdelingen av Nobels fredspris til Barack Obama, eller da landets studentpolitikere overgikk hverandre i kleine hyllester fordi elleve måneders studiestøtte endelig ble en «realitet». Studentpolitikere hevdet etterpå at dette var en utspekulert kampanje for å gjøre det vanskeligere for de blåblå å snu. Vi vet alle hvor vellykket strategien var.

«Regjeringen kjenner både til diagnosen og kuren, men lar heltidsstudenten dø likevel,» uttalte Rydje da de blåblå likevel skroket de rødgrønnes forslag om 11 måneders studiefinansiering i høst. Nå har pipa brått fått en annen låt, og Rydje forsøker å ta Solberg som et slags moralsk gissel. Sannsynligvis har han innsett at NSO kan stå overfor en ørkenvandring på fire år. Gjennom Solbergs tåkeprat kunne man tydelig se konturene av en politikk som ikke prioriterer NSO-kjepphest *elleve måneders studiestøtte* spesielt høyt.

På ett år svir NSO av rundt 17 millioner kroner. Foruten kopper, jakker og trerettens midt-dager skal pengene gå til å øve påvirkning. Til nå har resultatene latt vente på seg. Gjennomslag får man ikke av å trampeklappe for tåkeprat, men ved å framføre gode argumenter. Om noen uker holder NSO årsmøte på Quality Hotel Tønsberg. Da har organisasjonen en gyllen mulighet til å legge en PR-strategi som ikke gjør landets studenter til latter.

anderson@universitas.no

Universitetslønn havnet i Kongo

En mann uten tilknytning til Universitetet i Oslo fikk feilaktig utbetalt 90 000 kroner. Pengene skal han ha sendt til slekt i Kongo.

Administrasjonstabbe

tekst Martine Engebretsen Li og
Magnus Newth
foto Hans Dalane-Hval

Seksjon for lønn ved Universitetet i Oslo (UiO) feilutbetalte i fjor sommer lønn til en person som ikke er ansatt ved UiO. Personen som mottok pengene på sin konto, sier han har gitt dem til slektninger, som deretter tok med seg pengene videre til Kongo. Det viser et brev som Enhet for intern

«Mange bilag blir hver dag punchet manuelt inn i systemene våre, og det kan dermed skje at noe blir punchet feil»

Problematiske punching

– Mange bilag blir hver dag punchet manuelt inn i systemene våre, og det kan dermed skje at noe blir punchet feil, sier rådgiver ved EIR, Cecilie Thorberg.

Feilutbetalingen ble ikke oppdaget før personen som skulle hatt de

90 000 kronene i lønn, ikke fikk dem, opplyser Thorberg.

– Saken ble deretter fulgt opp i henhold til våre prosedyrer for feilutbetaling, sier hun.

Thorberg sier videre til Universitas at det i saken er flere personer som har begått feil.

I brevet EIR sendte til Kunnskapsdepartementet opplyses det om at personen som mottok pengene ble politianmeldt, men at saken ble henlagt.

– Selv om saken ikke forfølges strafferettslig, kan den forfølges

sivilrettslig, sier leder for Bankklagenemda Marit Strand til Universitas.

Hun sier også at banken ikke kan bebreides for feilen dersom den utførte et inngitt betalingsoppdrag.

Skjerper rutinene

Sissel Djupvik, seniorrådgiver ved Universitets- og høyskoleavdelingen ved Kunnskapsdepartementet, ønsker ikke å uttale seg om hvor alvorlig de ser på saken.

– Vil dere kreve at Universitetet i Oslo gransker saken videre?

– Universitetet har fulgt reglene for varsling, ut over dette er det deres eget ansvar å følge opp saken videre. Den er henlagt fra vår side, sier Djupvik.

Cecilie Thorberg ved EIR sier at rutinene nå er skjerpet som følge av hendelsen.

– Vi har sett på rutinene og kommet med forslag til forbedringer. Lønningsseksjonen har styrket sine internkontrollrutiner etter denne hendelsen,

sier Thorberg.

Det er ikke første gang UiO har hatt problemer med feilutbetalinger. Universitas har tidligere skrevet om hvordan UiO feilsendte 1,2 millioner kroner etter å ha forvekslet India med Indonesia. Også den gangen ble det lovet at rutinene skulle forbedres.

Sjef ved Seksjon for lønn ved Universitetet i Oslo Inger Ann Faye, ønsker ikke å kommentere saken utover det Enhet for intern revisjon har opplyst om.

marengb@universitas.no

Lønn på avveie: I denne permen ved Seksjon for lønn ved UiO sine kontorer oppbevares bilaget som viser den kostbare feilutbetalingen.

KARRIEREMESSE 2014

OSLO TORSDAG 13. MARS KL 18:00 – 24:00 ▶ MÅNEFISKEN

▶ KARRIERE ▶ UTVIKLING ▶ NETTVERK ▶ LIVSGLEDE ▶

Bli kjent med spennende næringsliv og offentlige arbeidsgjevarar frå Sogn og Fjordane.

- ▶ Motivasjonsforedrag med Rasmus Mo
- ▶ Intervju med Framtidsfylket trainee'ar
- ▶ Tapas og godt drikke
- ▶ Etterfest, musikk og jamming frå scena

For program og påmelding sjå framtidsfylket.no.

Rasmus Mo

Linda Gyti

Øystein Eckhoff

Laila Beathe Førde

Torbjørn Gran

BLI FRAMTIDSFYLKET TRAINEE

VI HAR 17 LEDIGE TRAINEESTILLINGAR

Finn stillingane og søk via framtidsfylket.no

SØKNADSFRIST
24. MARS 2014
OPPSTART AUGUST 2014

framtidsfylket

Karriere i Sogn og Fjordane
framtidsfylket.no

Leieprisene rett til værs

For tredje året på rad stiger leieprisene i Oslo-området. Velferdstinget mener nye studentboliger blir stadig viktigere.

Studentbolig

tekst Cecilie Storbråten Gjendem
foto Hans Dalane-Hval

På Clas Ohlsons kundesenter i Torggata sitter Lasse Mila (21) og skriver en e-post. Han er en av mange studenter som må jobbe en del ved siden av studiet for å få det til å gå rundt.

– Jeg betaler 6000 kroner i husleie hver måned, og det synes jeg er ganske stivt, men slik er det nok dessverre for de fleste i Oslo, sier Mila.

Leieprisene i Oslo har steget med over fire prosent siden februar 2013. I løpet av tre år har snittprisen på ettroms leiligheter i hovedstaden økt med om lag 1000 kroner. Det samme gjelder to- og treroms leiligheter, viser en ny statistikk fra Utleiemegleren over det private leiemarkedet i Norge. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at 56 prosent av norske studenter leier i det private boligmarkedet.

– Jeg synes det er ganske hårreisende at prisene fortsetter å stige, og at det ikke finnes noen

subsidier for oss studenter, sier Mila.

Han jobber rundt 40 prosent ved siden av studiene på Markedshøyskolen.

Skal stige mer

– Vi har ingen grunn til å tro at leieprisene vil falle i årene som kommer, tvert imot er vi sikre på

« Jeg synes det er ganske hårreisende at prisene fortsetter å stige, og at det ikke finnes noen subsidier for oss studenter

Lasse Mila, student ved Markedshøyskolen

at de vil øke i takt med inflasjonen, sier kommunikasjonssjef Nikolaos Farmakis i Utleiemegleren. I februar måned var snittprisen på en ettroms leilighet i Oslo-området på 8418 kroner.

Prisen på en toroms lå på 11 194 kroner, en oppgang på 4,3 prosent fra samme tid i fjor, det vil si at det i februar i fjor kostet 10 735 kroner for samme type leilighet i Oslo.

– Studenter og unge er absolutt med på å drive prisene i markedet oppover, men den økningen vi har sett de siste årene har ikke vært noe større enn forventet, sier Farmakis.

Bekymra

– Denne prisstatistikken viser bare hvor viktig det er å få bygget flere studentboliger, spesielt i pressområder som Oslo, sier leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus, Kaia Marie Rosseland.

Hun mener dette vil lette det økonomiske presset på både studenter, men også unge nyetablerte, som også har en stor andel av leiemarkedet.

– Utviklingen er klart bekym-

ringsverdig med tanke på at vi de siste årene har sett en kontinuerlig økning i prisene, og det ville lettet veldig på markedet om det ble bygget flere studentboliger, sier Rosseland.

Mens en ettroms på privatmarkedet koster om lag 8000 kroner, ligger SiOs leiligheter på mellom 3000–7000 kroner.

– Med tanke på at bolig nå opptar mesteparten av stipendet til studentene, så kan en absolutt si at dette øker presset på studentene, sier Rosseland.

Lange ventelister

For tiden er det 1600 studenter på ventelistene til SiO. De fleste av disse venter på leilighet med eget kjøkken og bad.

– Vi har ikke hatt noen fryktelig pågang så langt i år, sier boligdirektør Trond Bakke i SiO.

Han sier at pågangen har vært jevn de siste årene, men at SiO nå merker at stadig flere studenter kun er interessert i leiligheter hvor de ikke må dele kjøkken og bad med andre.

– Vil du si at studentene har blitt

mer kresne?

– Jeg vil ikke si at studentene er mer kresne, men at det er større mangfold i studentenes ønsker, og SiO har for få av den boligtypen der man har dette innenfor egen enhet, sier Bakke.

Oslo ikke dyrest

Ifølge statistikken fra Utleiemegleren er Stavanger den klart dyreste byen av de fire største norske byene, med Oslo på en andreplass. I Stavanger har prisen på ettromsleiligheter økt med nesten 3000 kroner på tre år, til 11 300 kroner nå i februar. Dette var en økning på 4,8 prosent fra samme periode i fjor.

Bergen er den eneste av de store byene hvor prisene har falt siden 2011.

– Vi forventer at prisveksten kommer til å ligge på mellom 2–3 prosent for hele Norge, sier Farmakis.

Han ser ingen indikasjoner på at prisene kommer til å synke de nærmeste årene.

– Selv om prisene har økt det siste året, er det leiers marked ak-

Studenter fortsatt en trussel

Spionasje i norsk høyere utdanning er fortsatt en stor utfordring, ifølge PST. De er særlig bekymret for kunnskapslekkasjer til Iran.

Trusselvurdering

tekst Magnus Newth

Norske studie- og forskningsinstitusjoner er særlig utsatt for utenlandsk etterretningsvirksomhet, kommer det fram i Politiets Sikkerhetstjenestes (PST) åpne trusselvurdering for 2014. På tirsdag la justisminister Anders Anundsen (Frp) og PSTs leder Marie Benedicte Bjørnland fram innholdet i rapporten.

Fra norske utdanningsinstitusjoner kan fremmed etterretning få tilgang på sensitiv teknologi og kunnskap som blant annet kan brukes i fremstilling av masseødelegglesesvåpen, ifølge rapporten.

Iran er gjenstand for flere FN-resolusjoner og sanksjoner, og det er forbudt å eksportere varer og teknologi som kan brukes i landets atomprogram. Til tross for at Iran har frosset atomprogrammet sitt midlertidig, står dette landet fortsatt bak de fleste forsøkene på å skaffe sensitiv informasjon fra Norge, hevder PST.

– Vi erfarer at Norge fortsatt er et svært attraktivt land for å innhente skjermverdig kunnskap og teknologi. PST jobber med å bevisstgjøre utdanningsinstitusjonene på hvordan de kan overholde FNs resolusjoner, sier PST-leder Bjørnland til Universitas.

PST er særlig bekymret for fremmede staters forsøk på å rekruttere studenter til etterretningsvirksomhet, sa Bjørnland på pressekonferansen.

I tillegg tror PST at utvikling av forbudt teknologi i hjemlandet er motivasjonen til mange utenlandske søkere til norske universiteter.

«Antallet iranske søkere til norske studie- og forskningsinstitusjoner er høyt, sammenlignet med søkere fra andre ikke-vestlige land. Ofte ser vi at det søkes til fag og teknologiområder som har relevans for utvikling av et potensielt kjernevåpenprogram,» heter det i rapporten.

Bjørnland kunne ikke svare på om det fantes trussel-studenter i Norge i dag.

– Vi vet det finnes mange som vil ha tilgang på sensitiv kunnskap. Vi tenker at vi må forebygge at disse får innpass i norske utdanningsinstitusjoner, sa Bjørnland.

universitas@universitas.no

mgnewth@universitas.no

KARRIEREMESSE 2014

OSLO 13. MARS KL 18 ► MÅNEFISKEN

REGISTRER

DI MESSEDELTAKING PÅ
FRAMTIDSFYLKET.NO
VINN SURFEKURS

Nysgjerrig på karriere i Sogn og Fjordane? Møt spennende verksemder fra ulike fagområder på Framtidsfylket Karrieremesse 2014

17 LEDIGE TRAINEESTILLINGAR FÅ EIN UNIK START PÅ KARRIERA

Framtidsfylket traineebedrifter 2014/2015:

SØKNADSFRIST
24. MARS 2014
OPPSTART AUGUST 2014

FINN TRAINEESTILLINGANE OG SØK
ELEKTRONISK VIA FRAMTIDSFYLKET.NO

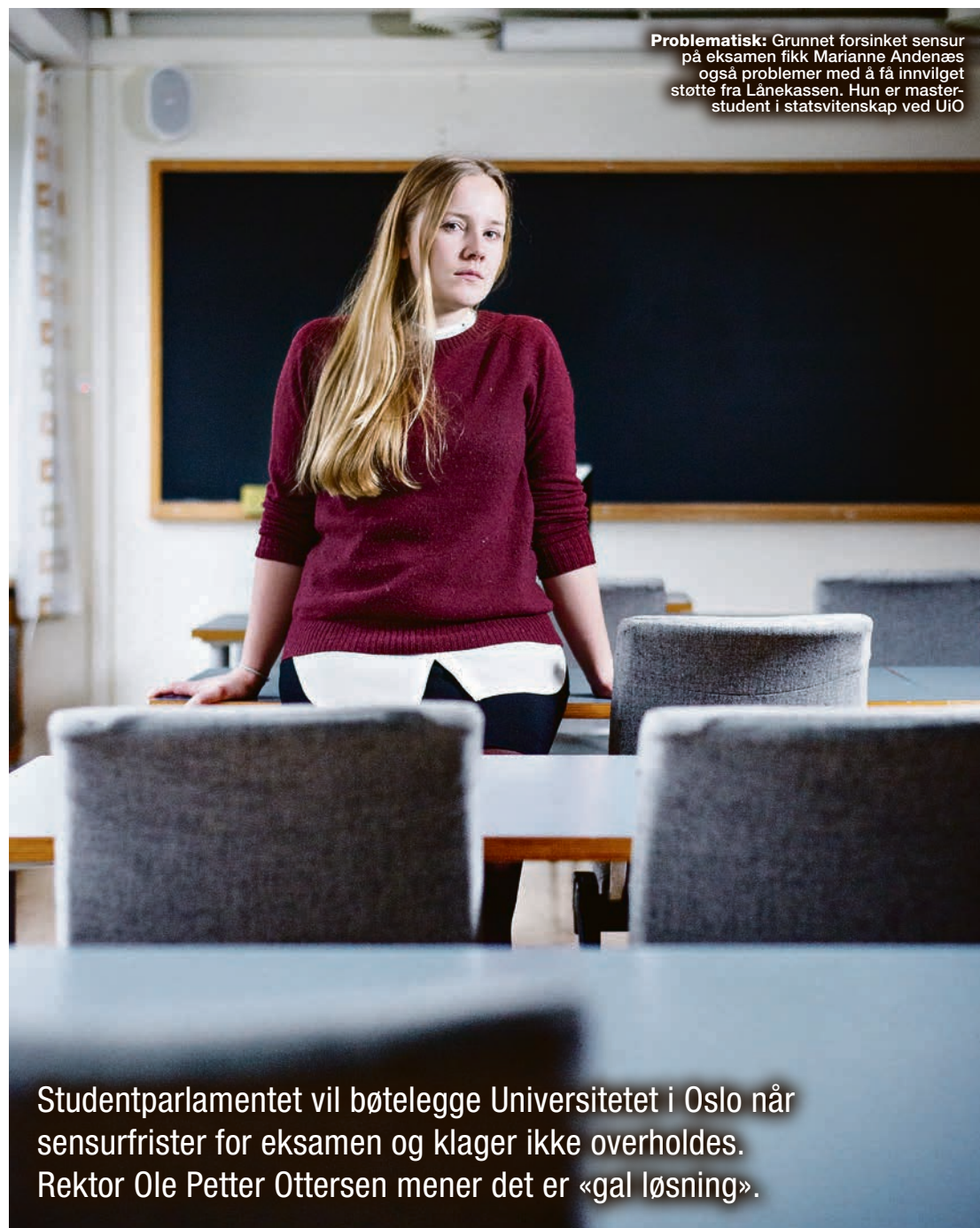

framtidsfylket.no

► KARRIERE ► UTVIKLING ► NETTVERK ► LIVSGLEDE ►

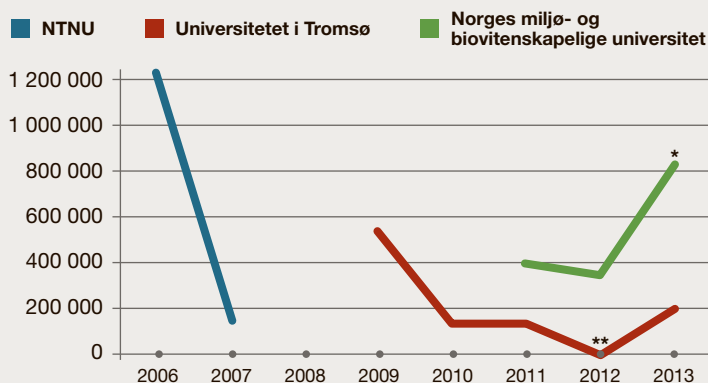
Krever bot for sen sensur

Problematisk: Grunnet forsinket sensur på eksamen fikk Marianne Andenæs også problemer med å få innvilget støtte fra Lånekassen. Hun er masterstudent i statsvitenskap ved UiO

Studentparlamentet vil bøtelegge Universitetet i Oslo når sensurfrister for eksamen og klager ikke overholdes. Rektor Ole Petter Ottersen mener det er «gal løsning».

Bøter for sensur ved skolene som har innført ordningen:

* NMBU opplyser at antall fag der fristen ble brutt, gikk ned, men at de fagene det gjelder, har mange studenter og derfor høye bøter.

** 2012-tall fra Universitetet i Tromsø ble ikke hentet inn grunnet streik.

Frist for sensur

- Fristen på eksamens- og klagesensur er hjemlet i universitets- og høyskoleloven.
- I § 3-9(4) pålegges lærestedene å overholde en frist på tre uker, «hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid».
- Loven er felles for alle universiteter og høyskoler i Norge.

en utfordring for institusjonen.

Universitas skrev i mai i fjor at Universitetet ikke fører noen statistikk over hvor lang tid som brukes på behandling av begrunnelser og klager på karakterer.

– Er det ikke Universitetets oppgave å loggføre slike tall?

– Jo, det er fagmiljøene som må sørge for at dette blir loggført. Med mindre det skaffes til veie tall som viser det motsatte, så vil jeg si at dette er en sak som fakultetene og miljøene har en stor oppmerksomhet rundt, og at fristbrudd har et lite omfang, sier Ottersen.

Suksess i Trondheim og Ås

Ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) har tilsvarende ordninger blitt gjennomført – med suksess. Seksjonssjef ved NTNU, Knut Veium, er storfornøyd med ordningen, som har ført til en reduksjon av forsinket sensur fra 18 prosent i året 2004–05, til knappe 1,5 prosent i 2006–07.

– Det er nesten ikke sensur som kommer for sent, lenger. Vi opplever også at sensorer er svært påpasselige med å søke hvis de av ulike årsaker ikke greier å bli ferdig med sensuren i tide, sier Veium.

Støttes av studentombudet

Studentombud ved UiO, Marianne Høva Rustberggard, synes forslaget er spennende.

– Det er veldig bra at Studentparlamentet tar tak i dette. Studentene har krav på å få svar innen tre uker, og denne fristen er absolutt.

Schei mener det er viktig at forslaget går gjennom, for å sikre at studentenes rettigheter oppfylles.

– Det handler egentlig bare om at vi forventer at de gjør jobben sin, sier Schei.

diepoeng, er som å forberede seg på dommedag. Da viser det liten respekt overfor studentene at man utsetter på grunn av ferie og emnets omfang, sier hun.

Studentparlamentet mener slike forsinkelser er uakseptable.

– Man stiller mange krav til studenter om at de må overholde tidsfrister. Da er det urettferdig at det ikke får konsekvenser når tidsfrister brytes av universitetet, sier Schei.

Rektor skeptisk

Forslaget fra Studentparlamentet får ingen støtte på rektors kontor.

– Jeg mener at å bruke denne typen sanksjoner er gal løsning på en utfordring, sier rektor Ole Petter Ottersen.

Han understreker imidlertid at det er viktig å skape bevissthet rundt en problematikk hvis den er

med mer enn én uke.

– Tanken er at Universitetet vil måtte overholde fristen når det foreligger en trussel om bot, forklarer Schei.

– Urettferdig

Det finnes flere eksempler på at fristen for eksamenssensur brytes. Det byr på problemer for studentene.

– Jeg kjenner studenter som måtte kontakte Universitetet personlig for å få meldt seg opp til fag. Den forsinkede sensuren skapte også problemer for å få innvilget støtte fra Lånekassen, sier Marianne Andenæs.

Andenæs er student ved mas-

terprogrammet på statsvitenskap. I høst fikk hun og de andre studentene i emnet STV4020 forsinket sensur på eksamen.

– For de studentene som var avhengig av emnet for å melde seg opp til et annet fag, var det problematisk at sensuren ble forsinket, sier hun.

Skyldte på ferie

Som forklaring fikk de hundre studentene som var meldt opp til emnet, en mail med beskjed om at sensuren vill falle senere enn ventet grunnet juleferie og at emnet var omfattende.

– Å vente på karakteren i et emne som dekker hele tretti stu-

Sensur

tekst Ingrid Bergo og Anja Elen Eikenes
foto Hans Dalane-Hval

– Det er lovfestet at man skal få svar innen tre uker, men denne loven brytes hele tiden uten at studentene har noen som helst sanksjonsmulighet, sier studie- og forskningsansvarlig i Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo, Amanda Schei.

Studentparlamentet vil nå innføre bøter for Universitetet ved brutt sensurfrist. Forslaget deres går ut på at Universitetet bøtelegges med 1000 kroner for hver eksamenssensur som er forsinket

Debatt og frokost: Hvem skal styre fremtidens forskning?

Kunnskapsdepartementet har nedlagt det tidligere Finansieringsutvalget og vil oppnevne et "ekspertutvalg". Samtidig har NHO presentert sitt alternativ til finansiering av forskningen.

Kan vi forvente forskningsfinansiering tildelt via konkurranse i EU eller Norsk Forskningsråd?

NTL er kritiske til at konkurranse skal bli det bærende prinsippet for fordeling av forskningsmidler. Kan og bør overordnet styring via konkurranse dempes med lokale tiltak?

- Arvid Hallén, direktør i Norges Forskningsråd
- Ole Petter Ottersen, rektor UiO og styreleder i UHR
- Kristian Gundersen, professor og medlem i Universitetsstyret, UiO
- Anita Solhaug, 1. nestleder NTL

Ordstyrer: Arvid Ellingsen, spesialrådgiver, LO.

Tid: Torsdag 6. mars, kl. 08:00-10:00, gratis frokost og kaffe.
Sted: Auditorium 3, Eilert Sundts hus, Blindern

Åpent for alle!

Norsk
Tjenestemannslag

Rektor Ole Petter Ottersen

ingrigb@gmail.com

VIMSESANGEREN

*Kaja Gunnufsen har mest å skrive om når det ikke skjer noe.
Derfor passer studenttilværelsen perfekt.*

SPENT: På Stortinget t-banestasjon gjør Sigmund Hegstad og hans to medhjelpere seg klare til å dele ut flygeblad.

*De aller fleste av oss klarer ikke å engasjere oss for verdens lidelser.
Hva gjør at noen vier livet sitt til å hjelpe andre?*

UT OG REDDE VERDEN

REPORTASJEN

tekst: Cecilia Johansen Eriksen og Agnes Klem foto: Adrian Nielsen og Ena Kreso

Det sitter en gutt på St. Hanshaugen og fryser. SOS-barnebyers kampanjevideo spres som ild i tørt gress på sosiale medier. Vil de forbipasserende hjelpe? Halvveis i videoen kan vi puste lettet ut: Alle velger å tilby den frysende gutten jakka si. Nordmenn er faktisk gode på bunnen. Men hva skjer når den hutrende gutten er på flukt i Midtøsten? Hva skjer når det er jordkloden vi må hjelpe fordi klimaet går ad undas? Mange blir passive og klarer ikke å engasjere seg. Men noen bruker sitt eget liv til å gjøre en forskjell for alle. Hvorfor det?

– **Altså, verden** er jo helt på jordet.

Sigmund Hegstad, leder for Framtiden i våre hendes studentlag i Oslo sukker i kontorstolen. Et uavklart antall yuccapalmer gir en fornemmelse av jungel i det ellers sterile lokalet i Oslo sentrum. Det samme gjør kjøkkenøya som for anledningen er dekket av grønnsaker. Økologiske, selvsagt.

Hegstad tror ikke nordmenn er i stand til å engasjere seg i noe som ikke kan relateres til deres egen hverdag.

– I SOS-barnebyers kampanje var det en liten hvit gutt som vi føler er en av våre. Det finnes veldig mange fattige mennesker på gata i Norge som også fryser, men disse finner vi unnskyldninger for å ikke hjelpe. «De er egentlig her for å lure oss» er kanskje det jeg hører oftest, sier han oppgitt.

Han føler at nordmenn har en tendens til å sette på seg skykker når det er snakk om fattigdom i eget land.

– Nordmenn klarer egentlig bare å forstå fattigdom som noe fiktivt.

Jens Saugstad er professor i filosofi ved Universitetet i Oslo. Han mener valget om å hjelpe gutten på benken på St. Hanshaugen er fundamentalt annerledes enn valget om å hjelpe lidende barn utenfor Norges grenser.

«Nordmenn forstår bare fattigdom som noe fiktivt»

Sigmund Hegstad, Framtiden i våre hender.

– Når du møter et barn som fryser på St. Hanshaugen, er du den eneste som kan hjelpe det barnet, til liten personlig omkostning. Når det er et barn i tredje verden som lider, så er det ett av millioner av barn og det er mange aktører som kan gripe inn. Vi er ikke moralsk forpliktet til å hjelpe dem.

Hos Framtiden i våre hender er Hegstad på vei ut for å dele ut flygeblad med to fattige tilreisende han har ansatt som hjelp for anledningen. De pakker seg inn i matchende jakker med logo på ryggen og strener mot Blindern for å overbevise studentene om å spise mindre kjøtt. Hans to medhjelpere trasker lystig ved siden av ham, og ingen ser ut til å bry seg om det kjølige februarregnet som dusker ned rundt dem. Hegstad er leder og foreløpig eneste medlem av aksjonsgruppa til studentlaget i Oslo.

– Jeg håper flere velger å bli med etter hvert, ler han.

For Hegstad var det ikke et valg, det var en nødvendighet. Han tilbrakte de første årene som ung voksen i utlandet, og da han kom hjem til Norge, var det ingen tvil om hva han ville bruke livet sitt på. Han ble umiddelbart aktiv i Framtiden i våre hender.

– Jeg gikk på videregående i Toronto, og på den tiden koblet jeg ikke eget forbruk og livsstil med de store globale spørsmålene. Alt jeg gjør nå er et virkemiddel for å dytte verden i den retningen jeg vil at verden skal gå i. Jeg tror ikke at jeg kan redde verden alene, men jeg føler likevel ikke at jeg kan stå på sidelinjen og se på at mennesker lar verden gå i feil retning.

Cecilie Kløvstad i TNS Gallup utførte i sommer en kvalitativ undersøkelse blant et utvalg ungdom i Norge.

– Ungdommene vi intervjuet, ønsket å bli ferdig med

SMILENDE ENGASJEMENT: Topp morgenstemning på det ukentlige møtet til SAIH. (Fra venstre: Amalie Haugen Karlsrud og Inga Nymo Riseth)

utdanningen så fort som mulig, komme ut i jobb og tjene gode penger slik at de kan opprettholde en høy levestandard. Vi påstår at det er en materialistisk dreining, som er mer ytrestyrt enn indrestyrt, sier Kløvstad.

Den omfattende undersøkelsen Norsk Monitor har målt norske verdier og holdninger annethvert år siden 1985. Den viser at de unge er mer materialistiske enn de eldre, en trend som har holdt seg stabil siden midt på 80-tallet. Selv om utviklingen i Norge som helhet har gått mer i retning av idealistiske verdier, trekker de unge lengst i materialistisk retning. De er opptatt av anskaffelser, forbruk og inntekt.

TNS Gallup gjennomfører i tillegg en stor, årlig undersøkelse som ifølge Kløvstad viser en verdidreining blant ungdom mot høyre.

– Unge mennesker er generelt høyrevridde, det har de vært over lengre tid, men det blir mer av det. De blir mer radikale når de utdanner seg. Det handler kanskje om at kunnskap gir tvil og refleksjon.

«**The peacekeeping machine**» Jan Egeland er selve symbolet på internasjonal solidaritet og engasjement. Egeland er generalsekretær i Flyktninghjelpen og har tidligere vært visegeneralsekretær for humanitære saker i FN og Europadirektør i Human Rights Watch. I studietiden var han leder for Amnesty Norge og nestleder i Amnesty International og hadde opptil hundre reisedøgn i året.

– Skiller studentgenerasjonen i dag seg fra tidligere generasjoner i negativ retning?

– Nei, jeg tror det er nokså likt. Jeg brukte store deler av studietiden min på Amnesty, og jeg ser jo tilsvarende typer nå. Når jeg holder foredrag på rekrutteringsdager på universitetet, er det alltid folk som vil opp og snakke om hvordan de kan få jobb i humanitære organisasjoner, og hvordan de kan organisere seg i menneskerettsarbeid.

– Er vi, som befolkning, mindre idealistiske i dag enn før? Klarer vi ikke strekke empatien vår lenger enn Norges grenser?

– Jeg tror ikke vi er mindre sjenerøse enn før. Jeg ser

stor idealisme og vilje til å hjelpe dem som har minst, når jeg er ute og reiser, blant både yngre og eldre i ulike deler av landet. Problemet er at det fortsatt er for tilfeldig hva vi engasjerer oss i. Med mer utdanning, informasjon og kunnskap burde vi ha bedre forutsetninger til å forstå hva som er store og små problemer i verden.

– Hva er det som gjør at noen klarer å engasjere seg så voldsomt i klima, flyktningsspørsmål eller dyrevern, mens andre ikke klarer det?

FOTO: TIRIL SKARSTEIN / FLYKTNINGHJELPEN

«Min mormor, minstepensjonisten, ga mer av sitt overskudd til u-hjelp enn jeg gjør»

Jan Egeland, Flyktninghjelpen.

– Jeg tror det handler om følelsen av å lykkes med det man gjør. Også må man ha en indre driv – en tro på seg selv.

Egeland er usikker på om evnen og viljen til å dele tid og ressurser har økt med vår rikdom og kunnskap.

– Jeg tror min mormor, minstepensjonisten, ga en større andel av sitt overskudd enn det jeg gjør, som er adskillig rikere. Det er et viktig tankekors. Jeg synes kanskje mange kunne vært mye rausere.

Hilde Kirkebøen i Kirkens Bymisjon tror mange føler avmakt i møte med globale utfordringer.

– Spesielt når det gjelder fattige tilreisende. Det er et generelt utviklingstrekk i samfunnet at det er mindre idealisme hos folk flest nå. De har mindre tid og mindre dugnadsånd.

Men Kirkebøen tror trenden er i ferd med å snu. Kirkens Bymisjon opplever stor pågang til sine arrangementer.

– Spiller politisk tilknytning en rolle?

– Ja. Venstresiden er mer idealistiske. Dette henger sammen med verdier og holdninger. En reinspikka FrP'er tenker nok i større grad at folk får klare seg selv, sier hun.

Søndag 6. oktober, 2013. 22 år gamle Inga Nymo Riseth fra Narvik står på Gardermoen med en stor, lilla ryggsekk. I sekken har hun en bachelorgrad i Internasjonale miljø- og utviklingstudier ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. I hånda har hun flybilletten. Oslo – Istanbul – Beirut. Foran seg har hun tre måneder med solidaritetsarbeid i en flyktningleir i Libanon.

Nå sitter Riseth lent over et langbord i lyst tre hos Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpefond (SAIH), hvor hun er medlem av informasjonskomiteen. Inga jobber i tillegg med informasjonsarbeid i Palestinakomiteen, i støttekomiteen for Vest-Sahara og tar enkeltemner på Blindern.

Riseth forteller at mye av drivkraften bak arbeidet hennes i SAIH er at hun ser resultater av arbeidet de gjør.

– Det er veldig motiverende. Vi har fått mye publisitet gjennom kampanjene våre, og derfor også skapt ►►

▲ **DYRESAVN:** FOD-gården får stadig besøk av studenter som ikke har muligheten til å ha dyr.

◀ **DYRISK KJEMI:** Jeg tror mye av engasjementet mitt baserer seg på den kontakten jeg får med dyrene, forteller Sindre Engen. Her med Hundene Nero.

▼ **NYSGJERRIGE:** Beboerne i kattehuset holder et våkent øye med de besøkende.

mye debatt rundt bistand, sier hun.

For Riseth er det også viktig å kunne relatere til det hun jobber med, enten det er i SAIH eller i Palestinakomiteen. Turen til Libanon, hvor hun bodde i flyktningleir, endret henne – hun har vært der og følt lidelsene på nært hold.

– Det er på en måte mine venner jeg hjelper. Det ligger veldig nært for meg, forteller hun, litt blank i øynene.

Så hva er det som gjør at noen engasjerer seg og andre ikke gjør det? Har de rett og slett større empati?

Thomas Schubert er professor i sosialpsykologi ved Universitet i Oslo. Han mener at man ikke kan koble grad av empati direkte til grad av frivillighet og idealisme.

– Den slutningen ville jeg ikke ha trukket. Hvis du mener den empatiske personen tar perspektivet til de som lider i andre land og ser deres behov, kan du like gjerne snu argumentet. Personen kan ta inn over seg perspektivet til majoriteten – som ikke er idealistiske. Hvis majoriteten er mest opptatt av interne anliggender i hjemlandet, vil den empatiske ta dette perspektivet.

Schubert tror empati kan være en del av forklaringen, men langt fra hele.

– Det er større sannsynlighet for at et empatisk menneske vil føle for mennesker og dyr som lider, men det forklarer ikke hvorfor noen er i stand til å vie livet sitt til idealisme.

Han tror grunnen til at noen studenter bruker mye tid på frivillig, idealistisk arbeid, henger sammen med målene og idealene de vokste opp med og utviklet i løpet av ungdomstiden.

Tanken om at idealisme falmer over tid, at vi blir mer realistiske og kyniske som voksne, mener Schubert er en naturlig del av livet.

– Når vi er studenter, er vi ikke bundet av forpliktelser som følger av familie og arbeid. Da kan vi vie mye tid og ressurser til det vi bryr oss om. Empati kan være en del av det, men jeg tror ikke det er noe i hjernen som endres når vi runder 35 år, som gjør at vi ser annerledes på samfunnet. Vi har rett og slett mindre tid – det er ikke et spørsmål om psykologisk utvikling.

«Jeg tror ikke det er noe i hjernen som endres når vi runder 35 år, som gjør at vi ser annerledes på samfunnet»

Thomas Schubert, professor i sosialpsykologi ved UiO

Lukten av hundefôr og nytrukken kaffe brer seg i hundehuset på gården til Foreningen for omplassering av dyr. Ute ligger tåka som et slør over de hvite småhusene på Klemetsrud i Oslo og gjør det nærmest umulig å se dem. Sindre Engen jobber fulltid på FOD-gården. Han stikker hånda gjennom buret for å gi en godbit til en av de mest ivrige beboerne, en dalmatiner ved navn Max.

– Det var egentlig veldig tilfeldig at det ble dyr. Jeg

tror det har en sammenheng med at det var noe hele familien drev med, sier Engen mens en logrende hund kommer labbende mot ham.

Felles for miljøverner Hegstad, Riseth i SAIH og dyrevenn Engen er at familien har spilt en stor rolle for deres engasjement. De kommer alle fra hjem hvor idealistiske holdninger har vært en like naturlig del av oppveksten som å lære å sykle.

For familien Engen var det nemlig ikke gullrekka, søndagsmiddagen eller den sporadiske kinoturen som var samlingspunktet. Både moren og søsteren til Sindre jobber sammen med ham på FOD-gården. Det har de gjort i nesten 15 år.

Engen har en master i jus, men også her kom dyra i første rekke. Hundene og kattene på gården ble derfor hans kollokviegruppe.

– Jeg deltok på forelesninger, og deretter dro jeg tilbake hit, sier han.

Engen fikk imidlertid bruk for engasjementet sitt i utdanningen da han skrev mastergrad om straffeforfølgning av brudd på dyrevelferdsloven.

Han lukker opp døra til kattehuset og blir møtt av en kakofoni av mjauing. En katt kommer spankulerende med forførende skritt i håp om å bli løftet opp, mens en vag during kommer fra kontorkatten Ole, som ligger til venstre for inngangsdøren. Sindre setter seg ned på huk og klapper forførrersken.

– Hun her ble matet av en snill gammel dame før hun kom hit. Et godt eksempel på realistisk, men allikevel betydningsfullt engasjement.

POESI OG PRAKSIS

BOKHYLLA

tekst: Mari Mjaaland
foto: Ena Kreso

Helt siden Ali Esbati lærte seg selv å lese som treåring, har han vært svak for litteratur som kondenserer følelser.

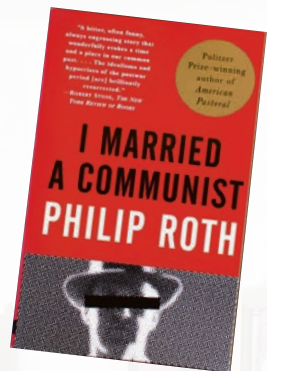
Ali Esbati (37)

- I permisjon fra jobben i Manifest Analyse for å møte i Riksdagen for Vänsterpartiet.
- Har tidligere vært leder for Ung Vänster og jobbet som debattredaktør i Klassekampen.
- Utdannet økonom fra Handelshögskolan i Stockholm.

Philip Roth

I married a communist (1998)

Det er alltid en fantastisk følelse når man får lest en ordentlig bra roman. Denne leste jeg for syv-åtte år siden, og det er den første boken jeg leste av Roth. Boken handler om en mann som møter hard motstand i samfunnet, blir deformert av dette og går under etter et svik fra kona. Den gir et innblikk i den anti-kommunistiske perioden i USA. Den handler samtidig også om den jødiske diaspora og viser oss et bilde av jødisk liv. Amerikanske jøder var deltagere i mange progressive prosjekter, som for eksempel fagbevegelsen og altså den kommunistiske bevegelsen. Boken er veldig velskrevet, med en dempet humor som er typisk for Roth.

Sonja Åkesson

Vara vit mans slav och helt andra dikter (2006)

Da jeg begynte å skrive i avis, var det som anmelder av poesi. Jeg har alltid likt lyrikk, og jeg hadde mange ulike poesibøker å velge mellom. Best liker jeg den konkrete, moderne retningen. Jeg har ikke like mye til overs for det språkekksperimenterende som er til for eksperimentets skyld. Åkesson er fantastisk på den måten. Språket er fantastisk, det er stor og fin lyrikk. Det er kjøkkenbenkrealisme i poetisk form. Hun skriver om kjærlighet, og om at vilkårene for kjærligheten kan være for jævlige på grunn av samfunnet.

Nina Hemmingsson

Mina vackra ögon (2011)

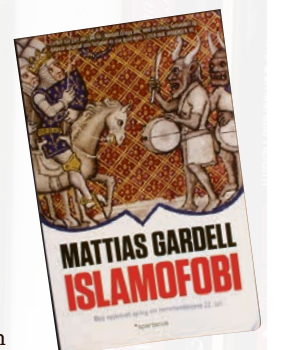
Magasinet *Galago* har lenge vært et slags samlingspunkt for svenske serietegnere, og de har vist frem mange ulike utøvere gjennom årene. Nina Hemmingsson er en av dem. Arbeidet hennes stikker seg ut – hun er minst like morsom som alle de andre, men hun lager i tillegg tegninger som står seg uten ord. Som er helt fantastiske, synes jeg. Hun har en særegen strek. Dette er både stor kunst og helt genialt morsomt. Hun snur ting på hodet. Det er en viss likhet mellom denne typen serier og den poesien jeg liker best. Den samler – kondenserer – følelser, en historie. Det kan være en rute eller tre. Hun stiller ting opp mot hverandre og vrir ting til total absurditet.

Mattias Gardell

Islamofobi (2010)

Mattias Gardell er historiker og har tidligere gitt ut bøker om Egypt, et land han kjenner godt. Det er en ekstremt velskrevet bok om en av de mest fram-tredende eksemplene på rasisme i vår tid, nemlig islamofobi. Det er ikke bare religionskritikk. Alle burde lese den. Han skriver om hva islamofobi er og ikke er, han gir gode eksempler og setter det inn i en geopolitisk og historisk sammenheng. Han har mange bra eksempler. Den står seg bra også utenfor Sverige, selv om mange av eksemplene er hentet derfra. Han vitnet som sakkyndig i 22. juli-rettsaken, og i den norske utgivelsen er det en epilog knyttet opp mot dette.

Katrine Kielos

Det enda könet (2012)

Kielos er en veldig ung og ekstremt intelligent svensk skribent. Hun har vært en flittig spaltist og fungerende sjef for Aftonbladets lederavdeling. Hun er bare 30 år, så hun har rukket mye. Dette er hennes andre bok. Jeg er økonom selv og har lenge vært interessert i økonomivitenskapen og hvor defekt den egentlig er som samfunnsvitenskap. Det er en vitenskap som ikke tar hensyn til at vi lever i samfunn og fremfor alt maktrelasjoner. Denne boken tar fatt i et sentralt aspekt ved dette: Kjønn finnes ikke i teorien. Kielos skriver at Adam Smith snakker om den usynlige hånden som gir oss middag på bordet, men han glemte å påpeke at det var hans mor som satte den frem hver kveld. Og det tror jeg er veldig viktig.

Lotta Elstad

Fellesskap fungerer 1: Om velferdsordningene våre og mytene som truer dem (2013)

Elstads pamflett er utrolig faktarik, men samtidig veldig lett tilgjengelig, i et format som ligger mellom essay og en lang bok. Den diskuterer problemstillinger som ofte kommer opp i samfunnsdebatten, og tar for seg temaer som er preget av mange myter som opprettholdes, om og om igjen, av folk i samfunnseliten. For eksempel at vi ikke har råd til velferdsstaten, at folk har det for godt og ikke vil jobbe. Den lister opp punkt etter punkt og avkrefter mytene med fakta og statistikk. Det er også gitt rom for faktisk å prate med folk det gjelder, og for historiske tilbakeblikk. Den er skrevet for å mane til en mer fakta- og virkelighetsbasert politisk samtale, der man kan involvere flere enn synserne på Dagsnytt 18.

Me er dårleg tente med å laga kjønnskamp
av heilt vänlege samfunnsspørsmål.

BERRE TISSPREIK

ESSAYET

tekst: Ingrid Eidsheim Daae foto: Henrik Evertsson

«**Hææ?**», **tenkte** eg då nyheita nådde meg like før jul.

Svenske Miljöpartiet ville leggja om rutinane for snøbrøyting i Stockholm. Frå å prioritera dei store hovudvegane når det lavar ned, burde ein gå over til å brøyta fortau, sykkelvegar, busstopp og områda rundt barnehagar og skular først. Den gamle ordninga var nemleg kvinnefiendtleg.

Logikken var som følger: Ettersom fleire menn enn kvinner køyrer bil, medan fleire kvinner enn menn går, trillar barnevogn, sykklar, reiser kollektivt eller til nød sit på i bilane til mennene, går snøfallet hardest ut over kvinnene. Då feministiske svenske kommentatorarar vart merksame på denne uretten dei så lenge hadde vore utsette for, lot dei seg lett riva med, og trykte nyordet «gubbplogning» til sine bryst.

Er det dette som er likestillingskamp anno 2014? Ikkje berre, men det er ein del av biletet. Alle vil tilsynelatande ha likestilling, men oppfattingane av kva det inneber, er sprikande. Å skulla seia noko samanfattande om kjønna si stilling i dag kjennest som ei umogleg oppgåve.

Mor mi måtte krangla seg til å få gå på gymnaset. Kunne ho ikkje berre gå husmorskule og gifta seg som andre jenter? Sidan tok ho lappen i løyndom og reiste i veg og utdanna seg til ingeniør. Høgst utypisk bygdejente på tidleg 1970-tal. Eg har vorte oppmoda til å utdanna meg, og råda til ikkje å forplikta meg til nokon mann for tidleg. På studiet opplever eg aldri at kjønnet mitt er eit tema, eg tek det som ei sjølvfølgje at det ikkje skal vera det. Om eg skulle enda med å dela livet med meg sjølv, er eg trygg på at eg kjem til å klara meg økonomisk likevel. Eg kjenner meg rett og slett ikkje særleg undertrykt. Skal eg dømma

utifrå diskusjonane eg har hatt med damer eg kjenner, om dette, er me mange som ser oss sjølve meir som frie og sjølvstendige individ enn som dei «engstelige og forvirrede skyggeplanter» Bjørg Vik skildra i første utgåve av kvinnetidsskriftet Sirene i 1973.

Men idet eg påstår det, vert eg litt redd for om eg kanskje tek feil. Er verkelegheitsoppfattinga mi realistisk? Eller er eg sjølv eit naivt offer, tilvand og blind for desse mannsskapte strukturane som utgjør samfunnet eg lever i? Kanskje er eg så vand med å bli klådd på på dansegolvet at eg ikkje registrerer det. Kanskje vert eg nøydd til å eta i meg orda mine den dagen eg vert skjelt ut i eit kommentarfelt for å ha stukke nasen fram. Eller når eg skal ut i arbeidslivet og opplever det eg enno berre har høyrd om – at eg faktisk tener ein del mindre enn mine mannlege kollegaer, hamnar enno lengre bakpå om eg finn på å setja ungar til verda, og til slutt endar opp med ein langt dårlegare pensjon enn dei.

Kvinnekampen har tvunge fram likestillingspolitikk, og sjølv om me ikkje er heilt i mål, har han utan tvil bore frukter. Hadde det ikkje vore for det, hadde eg sjølv sagt ikkje site her og kjend meg særleg fri. Tidsbruksundersøkingane til Statistisk sentralbyrå viser at menn stadig brukar meir tid på arbeid i heimen og mindre på lønsarbeid, medan tendensen for kvinner er motsett. På somme område har ikkje kvinner berre teke att forspranget mennene hadde, men gått forbi. I skuleverket er jentene for lengst utropt til vinnarar. Dei har lenge fått betre karakterar enn gutane i grunnskulen, og tendensen har år for år forplanta seg oppover i systemet. I fjor var det

for første gong fleire kvinner enn menn som avla doktorgrad i Noreg, no gjenstår det å sjå om dei med tida inntek professorata, og.

Samstundes som me kvinner tek føre oss av moglegheitene me har fått, høyrer me stadig at kunnskap er framtida. Kunnskap er makt, og kanskje vil kunnskapsovertaket jentene skaffar seg, på sikt bli til definisjonsmakt.

Eller kanskje det allereie har vorte det. Hausten 2011 hevda sosiolog Runar Døving i Aftenposten at det er menn som er dei undertrykte no. Kvinnene har funne sine plassar i både arbeidsliv og samfunnsliv, men utan å gje slepp på kontrollen på heimebane. Dei klagar på å vera dobbeltarbeidande, men tviheld samstundes på rollene som naturlege hovudomsorgspersonar. Mannen taper terreng på sine tradisjonelle domene, og slepp ikkje til på nye. Han er marginalisert, på grensa til utdefinert. Kvinner tek oftast initiativ til skilsmisse, og når borna skal fordelast hamnar dei i 90 prosent av tilfella hjå mor. Kvinner er lukkelegare enn menn, dei lever fleire år lengre, har betre helse og kjem skjeldnare ut for ulukker. 9 av 10 insette i norske fengsel er menn, og menn tek livet av seg meir enn dobbelt så ofte som kvinner.

Døving sitt resonement verkar ekstremt, men fakta han presenterer er jo, ja, fakta. Dessutan er han ikkje åleine. Sidan tidleg på 1990-talet har Erlend Loe fora oss med romanar om menn som strevar med å finna plassane sine i skuggane av dominerande kvinner. Dei finn seg passivt i det meste kvinnene i liva deira set set føre. Stundom avreagerer dei med å reisa til skogs og bli kompis med ein elg eller, paradoksalt nok, ta turen til Sverige. I den seinare tid har Kjetil Østli brølt om likestilling, testosteron-

mangel og kjønnløyse mellom smokkar, barnevogner og vaskebøtter. Menn er openbert frustrerte, dei og.

Ei ordentleg skremmande vending tek det om psykologiprofessor Siri Erika Gullestad har rett i resonnementet ho presentererte i Morgenbladet i februar. Med utgangspunkt i eiga forskning føreslår ho feminiseringa av samfunnet som ein medverkande årsak når ein del menn vert radikalisererte mot ytste høgre. Den kvite mannen opplever sin posisjon som svekka. Frustrasjonen kanaliserer han i hat mot både kvite kvinner og menn av andre etnisitetar, som han opplever som mindre underlagte desse feminine normene han sjølv har vorte pådytta. Skrekkdømet heiter Anders Behring Breivik.

I 1991 ga den amerikanske forfattaren Naomi Wolf ut boka *The Beauty Myth*. I den hevdar ho at i takt med at kvinner har oppnådd likestilling på nye område, har presset på dei om å etterleva sosialt konstruerte skjønnheitsideal vorte sterkare. Eg kjenner meg jo att. «Ingrid har byrja å få sårne der hår på beina!». Det må ha vore våren i femteklasse, me hadde akkurat lært om puberteten i naturfag. Eg var på telttur med speidargruppa, me leika i graset og nokre av knappane på beinet på den tidsrikte, syntetiske Adidas-joggebuksa mi spratt opp. Observasjonen av mørke hår mot vinterbleik hud vart gjort og kringkasta av ein av mine medspeidarar, og eg sat att med skamma. Typisk, ikkje sant, at min veg mot vaksen-verda skulle få sitt tydelegaste uttrykk i noko så lite feminint som ein hårete legg. For at det der ikkje var spesielt kvinneleg, det visste eg.

Dei som definerer ideala, seier Wolf, er patriarkatet. For å halda kvinner nede og seg sjølv ved makta lesse ein slags «guteklubben grei» oss ned med uopnåelege krav til korleis me må sjå ut for å kunna kallast vakre. Men er det så enkelt? Eg trur ikkje det. Visst var legghår-hendinga

tung å svelja for min del, men eg trur ikkje guten i klassen som gjennom heile ungdomsskulen vart latterleggjort for sin heller tynne hårvekst same stad, hadde det noko enklare. Han visste jo at det ikkje var spesielt maskulint. Dessutan er kvinner ofte kvinner verst, det var vitterleg ingen mann, men Min Mote-Sonja, som fortalde oss at Marit Bjørgen, med sine muskuløse armar, burde vald ein annan kjole til Idrettsgallaen i 2012. Snarare enn på patriarkatet, bør vel skulda leggjast på reklamebransjen, som skor seg på vår menneskelege usikkerheit, uavhengig av kjønn. Stadig fleire gjennomfører kosmetiske operasjonar, kvinner som menn. Står me ikkje eigentleg overfor eit samfunnsproblem, snarare enn eit kvinne- eller mannsproblem?

«Å skulla seia noko samanfattande om kjønna si stilling i dag kjennest som ei umogleg oppgåve»

Sigrane i kvinnekampen har endra moglegheitsrommet for både kvinner og menn, i hovudsak forstørta det. Men det verkar ikkje som om korkje kvinner eller menn har vanskar med å finna noko å klaga over likevel. Stundom liknar det heile mest av alt på ein kamp om kven som har det verst, kven som med størst rett kan påberopa seg offerrolla.

Kva om me berre tenkjer litt mindre på kjønn? Om me

sluttar å forventast saker og ting av oss sjølv og kvarandre på bakgrunn av kjønn, både i moderne og tradisjonell retning, hadde kanskje noko av alt dette presset slappe taket, og me hadde stått enno friare, både kvinner og menn.

Visst finst det statistikk som syner at kvinner og menn tenderer til å velja ulikt, men det finst og ein masse unntak som syner at statistiske tendensar ikkje er det same som naturlover. Om me fjernar føresetnaden om at noko er kvinneleg og noko anna er mannleg der det er mogleg, forsvinn både presset for å oppfylle forventningane til kjønnnet ein er, og presset for å gjera det motsette for å bryta med tradisjonelle kjønnsrollemønster. Dermed forsvinn heile grunnlaget for kjønnskoniikt. Den svenske brøytebataljen er illustrerande. Kvinner står fullstendig fritt til å ta lappen og køyra sjølv, og menn kan reisa kollektivt så mykje dei vil. Mange gjer nettopp det. Det kan godt henda det er lurt å leggja om brøyterutinene. Om det får fleire, både kvinner og menn, til å la bilen stå, ville det vera ein siger for miljøet, om det reduserer talet på kvinner og menn som skadar seg når dei ramlar på isen, er det eit gode for både folkehelsa og samfunnsøkonomien. Men det er eit samfunnsspørsmål, ikkje eit kjønsspørsmål.

Min aller første ven her i livet heiter Bjørn Inge. Me vart kjende då me byrja i barnehagen saman i eittårsalderen. I motsetnad til meg har han utovertiss, og innimellom når me var ute og leika og han måtte tissa, blei eg med bak granhekk for å sjå litt på denne utveksen. Utover det tenkte eg aldri på at det var spesielle skilnader mellom meg og han. Bjørn Inge er framleis ein av mine beste verner, sjølv om eg har slutta med å sjå på tissen hans. No for tida hender det me køyrer ein tur saman og pratar om alt og ingenting. Om det byrjar å snø neste gong, håpar eg vegen vert brøytta anten det er eg eller han som sit bak rattet.

PORTRETTE

tekst: Anders Veberg foto: Henrik Evertsson

Kaja Gunnufsen har vore desperat, trist og svolten. No har ho gjort det til ei karriere.

KAJA MED HJARTET I HANDA

I mars satt vi på St. Halvards plass. Vi så på livet vårt gå i dass.

På Olaf Ryes plass i februar sit ein mann med ein jamrande saksofon i solskinet, rett utanfor døra til den klassiske Grünerløkka-leilegheita der Kaja Gunnufsen har budd i dei mest vimsete åra i livet sitt.

– Mykje av tida her har blitt brukt på å vurdere å flytta. Eg har eigentleg eit veldig ambivalent forhold til Oslo. Byen har fått meg til å lure på kva faen eg driv med.

Pophåpet Kaja Gunnufsen frå Ås er 25 år og har tatt permisjon frå lektorstudia på Blindern for å gi ut album og reisa på turné. Ho har fått mykje radiotid og spelt på både Øyafestivalen og Slottsfjell, og blitt ein bransjeyndling på grunn av dei ærlege tekstane og lette melodiane. 7. mars kjem debutalbumet *Faen, Kaja*. Det er gjennom tekstane, historiar om nettopp den kjensla av å ikkje vita heilt kva ein driv med, kor drit det er å vera singel, og den generelle håplausheita, at Kaja Gunnufsen har blitt eit namn å følgja med på i musikk-Noreg.

Spesielt håplaust var det då Gunnufsen var i Henningsvær i fire månadar, med ein ambisjon om at det skulle bli den beste sommaren nokon gong. Litt impulsivt bestemte ho seg for å reisa opp til fiskeværret på sørspissen av Lofoten for å lære seg å klatra og jobba på klatrekaféen der.

– Eg kjeda meg i Oslo og jobba fulltid på Dattera til Hagen. Eg var lei av å vera bartender og å reisa ut, så eg hadde avskjedsfest og reiste opp dit på ubestemt tid. Det gjekk to veker, så ville eg heim. Eg hadde ein romantisk idé om midnattssol og å sitte på ein fjelltopp og drikka vin.

I staden gjekk dagane med til å ligga i senga utan hverken data eller mobil, eller å jobba på kaféen.

– Og så var det den sommaren det regna så mykje, så det var grått heile tida. Høgdepunktet var den eine dagen eg hadde fri. Då reiste eg inn til Svolvær og tok inn på bryl-

lupssuiten åleine. Der låg eg og åt masse smågodt og såg på porno. Det heile var ganske stusseleg.

– *Kvifor porno?*

– Kvifor ikkje porno?

Men når det er lite som skjer, det er då Gunnufsen finn noko å skriva om.

– Det er då du får stilt deg dei spørsmåla og kjent på dei kjenslene. Eg skreiv mykje då eg studerte sosiologi og berre sov heime, og då eg reiste til Henningsvær.

Tekstane er ærlege og direkte, og er som oftast statusrapportar frå kvardagen til Gunnufsen.

– Mange har spurt meg om eg er redd for å gå over grensa. Så eg har blitt bevisst på det. Av natur er eg ikkje redd for det, for eg har aldri trudd at eg skulle skriva sanger for eit større publikum. Men det er meg sjølv det går hardest utover, eg har omtrent brukt dagboka som notatblokk. Eg føler alle andre sine tekstar er like utleverande, men det er kanskje heile pakka med ei norsk, naiv og ung stemme som gjer det så tydeleg.

No er publikummet større, men Gunnufsen har ingen planar om å bli mindre personleg. Ho understreker og at ho aldri vil henga ut enkeltpersonar, slik det kan virka i låta *Desp*, om å bryta eit sølibat, med desse tekstlinjene:

Og du er ikke snill, du bare later som. Det samme gjorde jeg da jeg sa jeg kom.

Du er av typen alle mødre anbefaler, men du er kjøper enn en liten Clausthaler.

– Du-et eg syng om, er aldri ein bestemt person. Mykje er eit sammensurium av fleire personar, og frå andre sine liv. Det er ei samling av kunstneriske friheiter eg tek meg. Det kan bli misforstått når stilen er så personleg.

Dei håplause kjenslene av å vera singel og retningslaus dominerer ikkje livet til Gunnufsen no. Ho er ikkje sin-

gel lenger, det skjer veldig mykje med musikken, og ho trener i alle fall litt meir. Medan ho sit og spelar piano i det kreative hjørnet med gitarar på veggane, sit kjæras-ten Tim med ein Mac og designar ein plakat for Bylarm-konserten på Herr Nilsen i Oslo.

– *Kjem du til å ha noko å skriva om no?*

– Eg har tenkt på det. Men samstundes kjende eg alereie i fjor sommar at eg var litt ferdig med temaet. Ein blir lei av alt. No fekk eg jo og eit spark i rumpa, for eg er ikkje i same sinnstemning som då eg skreiv til dømes *Faen Ta*. Men eg har ikkje latt meg plaga så mykje av det heller.

På händledet til Gunnufsen står det *Rust Never Sleeps*, namnet på ei Neil Young-plate. Teksten vart festa til huden på ein litt ufrivillig impuls.

– Eg var på besøk til ei veninne i Liverpool, og eg leika med tanken. Då eg gjekk inn og spurde om prisen, gjekk dei ut ifrå at eg ville ta den, så dei sette i gang med å gjera klar utstyret. Eg var rett og slett for høfleg til å seie nei.

– *Angrar du?*

– Nei. Den er litt stygg, men Neil Young er noko eg alltid vil lika.

Ho legg ein stabel med slitte notatbøker på bordet. Ho peiker på ei av dei, ei grøn lefse med ein hund på. – Den er eg spesielt stolt av. Det var ein periode der eg berre samla på stygge notatbøker.

Permane er fylt til randen av halvferdige sangtekstar, teikningar, setningar til dagboka og notat om Camilla Collett.

– Her har du *Men And Food*. Eg prøvde meg på dei same greiene på engelsk ein periode og. Det fungerte ikkje like bra. Det skjedde naturleg at eg gjekk over til norsk. Eg spelte ein konsert på engelsk der ein australsk ven var i publikum. Han kom bort til meg etterpå og sa at det var sjarmerande med norsk-engelsk, men at ein kunne ►►

Kaja Gunnufsen (25)

- Muskar frå Ås.
- For tida i permisjon frå lektorstudiet på UiO.
- Har gitt ut EP-en *Hei Sveis*, og singlarne *Faen Ta*, *Desp*, *Høst* og *Au*.
- Har på kort tid fått mykje merksemd for ærlege tekstar og fengande melodiar.
- Vann forbildepris for kvinnelege artistar under Bylarm 2014.
- Slepp debutalbumet *Faen Ta* 7. mars.

1 SLADDER: Kaja Gunnufsen får bransjen til å jubla med ærlege tekstar om seg sjølv. –Frå eg introduserer meg sjølv, har eg allereie fortalt livshistoria mi, seier ho.

2 FAEN, KAJA: Ja, Kaja tykkjer det er kult å banna. Det viser ho og på debutalbumet.

bli sprø av det. Eg trudde eg hadde ganske god uttale.

Etter det gjekk Gunnufsen til dei gamle notatbøkene og fann fram gamle linjer på norsk ho aldri hadde fullført.

– Den første sangen eg laga på norsk, heitte *Ode til livet*. Det var eit dikt eg hadde som eg tilpassa litt til musikken. Det var ei aha-oppleving, eg kunne bruka mange av tekstane eg hadde frå før.

Det triste og naive Gunnufsen syng om, kjem ikkje berre fram i teksten, men og i stemma, noko ho vart bevisst på i Guatemala.

– Eg reiste i Mellom-Amerika eit halvt år, og stoppa i Guatemala ei stund. Der jobba eg på ein kaffiplantasje og budde hjå ein vertsfamilie, samstundes som eg var husmusikar på ein restaurant.

– *Sang du på norsk då?*

– Ja, og eit par cover-låter. Dei norske var nok meir eksotiske for publikum enn Bob Dylan og Neil Young.

– *Korleis oppfatta publikum der tekstane?*

– Eg hadde aldri fått kommentar på det før, men nokon sa eg hadde ei spesiell stemme. At det høyrdes naivt, men litt trist ut. På mange måtar er det ganske treffande.

I februar er ikkje Kaja Gunnufsen i Guatemala lenger, men på eit snødekt Blindern. For ho er faktisk student, sjølv om intervju, debutalbum, konsertar og bransjefestar tek opp tida. No har ho permisjon, men ho går lektorprogrammet.

– Det er skummelt kor fort ein dett av. Når eg startar igjen, går eg jo ikkje i klasse med dei eg starta med, og på Blindern har folk ein tendens til å eigentleg ikkje bry seg så veldig om kva ein driv med. No virkar det litt som eit anna liv å vera her oppe. Men om eg kjem opp att her, må eg jo fullføra.

Sjølv om ho har eit nøkternt syn på framtida som musikar, blir Gunnufsen meir og meir fleksibel i ambisjonane om å fullføra studiet.

– Eg starta med at eg skulle fullføra uansett. Så tenkte eg at eg i alle fall må ha ein bachelor. Men eg kjem jo ikkje langt med det når eg skal bli lektor. No er haldninga meir at me får sjå.

– *Kva skal til for å hoppa av?*

– Eg har aldri trudd eg skulle bli musikar av yrke. Eigentleg er eg ganske avhengig av å fullføra studiet, for det er ikkje noko anna eg vil studera heller. Men om det plutselig skulle løsna og eg får mange spelejobbar framover, så hoppar eg jo på det.

Grunnen til at ho er på Blindern, er reint praktisk. Ho eig ikkje data sjølv og tek turen oppom for å svara på viktige e-postar.

– Eg trudde ikkje eg skulle seie det, men eg saknar faktisk å studera. Det er noko med dette frilans-livet som musikar. Ein blir så ustrukturert når ein kan sova så lenge ein vil. Då får eg ikkje gjort noko, eg blir veldig blå og destruktiv av det. Det verste er at eg får sikkert gjort meir med musikken og, om eg har seminar og forelesingar eg må gå på.

Tilbake i hausten 2012 studerer Gunnufsen sosiologi, og mistrives med det. Ho har lenge spelt musikk for sin eigen del, men no har ho lyst til å spela konsertar. Ho tok kontakt med fleire scener i Oslo, men det var umogleg å få napp utan noko musikk å visa til. Etter kort studiotid kom EP-en *Hei Sveis* og release-konsert på Mir i Oslo.

«Eg reiste inn til Svolvær, og tok inn på bryllupssuiten åleine. Der låg eg og åt masse smågodt og såg på porno»

– Det var ein i publikum som filma ein sang som heitte *Au* og la den ut på Youtube. Og nokon sendte den linken til Ruben Nesse, som driv eit konsept som heiter Diamond Club, der dei gir ut ein singel i månaden.

Ruben Nesse er i dag manageren til Gunnufsen og grunnleggar av management-byrået Brilliance. Med singelen kom og ein konsert på Internasjonalen i januar i fjor.

Det Kaja Gunnufsen ikkje visste, var at representantar frå både Øyafestivalen og Slottsfjell stod i publikum.

– Me kunne kanskje blitt meir anspent om me visste at dei var der, og fokusert meir på å spela rett enn å spela bra. Det kan øydelegga litt av spelegleden. Den konserten var tydelegvis meir avgjerande enn eg ante.

Etter det skjedde ting over natta. Sommaren 2013 spelte ho på begge festivalane og gjekk i studio.

– Det var kjempestas og veldig uventa, så kort tid etter eg hadde lagt ut ein einaste sang. Men det har gjort det vanskeleg å forstå om eg har eit stort eller lite publikum. Ein ting er kva bransjen likar og dreg fram. Ein anna er kva som når ut til folk, og det har eg ikkje forstått heilt endå.

Etter Øya-festivalen fekk ho og sin første negative omtale. VG såg konserten, trakk på skuldrane og belønna innsatsen med terningkast tre. «Slik språklig tourettes er vanskelig å mestre. 25-åringen gjør heller ikke det», skreiv meldaren.

– Eg fekk høyra om omtalen rett etter eg hadde spelt

ferdig. Eg hadde drukke litt, og hadde mykje adrenalin etter konserten. Eg kom rett frå eit intervju og hadde ein travel dag, så eg spurde manageren «skal eg berre slutta no, då?». Det var mest fordi eg var veldig sliten og litt full, eg mista rett og slett piffen.

Etter det har ho ikkje tenkt mykje på den dårlege omtalen. Men det har førebudd ho litt meir til albumet faktisk kjem ut og skal dømmast.

– Det er ein overgang frå det å berre vera eit friskt pust til å bli omtalt av kritikarar. Det er ikkje berre det morsame med å vera ærleg lenger, du blir bedømt på ein heilt anna måte. Slik sett var det bra eg fekk den dårlege omtalen under Øya, no kan eg sjå for meg at eg får slakt og.

Slakten er ho ikkje så redd for. Det skumlaste er å ikkje bli lagt merke til i det heile.

– Eg må innrømme at eg er nervøs for tilbakemeldingane, men og litt nyfiken. Om nokon hatar det, kvifor? Det er interessant å trigga hatet hjå nokon. Det verste er om noko er så keisamt at det ikkje vekker nokon kjensler.

Det mest nylege møtet med bransjefolket og kritikarblikka var på Bylarm. Med to konsertar på like mange dagar og berre ein halvtime til å visa seg fram på kvar, kjem nervositeten snikande tilbake.

– Det er så fort opp på scena og av igjen. Du skal prestera på veldig kort tid, og du har ikkje noko å gå på om ting kjem skeivt ut. Ein må visa seg fram, og det blir litt konkurranseprega. Det likar eg ikkje. Men det kan bli veldig gøy om det går bra.

Bylarm-fredagen har komme, og i dekning frå lett duskregn i Oslo spelar Gunnufsen konsert på platebutikken Big Dipper. Ei veke før debutalbumet kjem slepp ho vinylen her.

– Plata heter *Faen, Kaja*. Og denne låta heter «Faen ta». Så om dere lurar på om jeg syns det er kult å banne, så er svaret ja, seier ho til publikum. Til og med mor flirer.

Då P3 intervjuar Gunnufsen kort tid før Bylarm, ba dei om tre gode grunnar til å sjå akkurat ho på bransjetreffet. Ein av grunnane var at ho hadde planlagt noko spesielt for den kvelden.

– Eg må innrømme at eg sa det mest fordi eg sleit litt med å finna tre konkrete grunnar til at folk skulle sjå konserten. Men planen var å vera meir mystisk. Kanskje spela med hette og ikkje seie noko.

Ho tenkjer seg om litt, før ho trekk på skuldrane.

– Men eg er redd det er for seint. Mystikktoget gjekk nok for lengst.

magasin@universitas.no

3 OPPVARMING: Få dagar før Bylarm og plateslepp sit Kaja i det kreative hjørnet på Olaf Ryes plass.

4 PRESSET: Under Bylarm spelte Kaja i eit stappfullt telt på Youngstorget med bransjeblikket konsentrert på seg.

GYMTESTEN

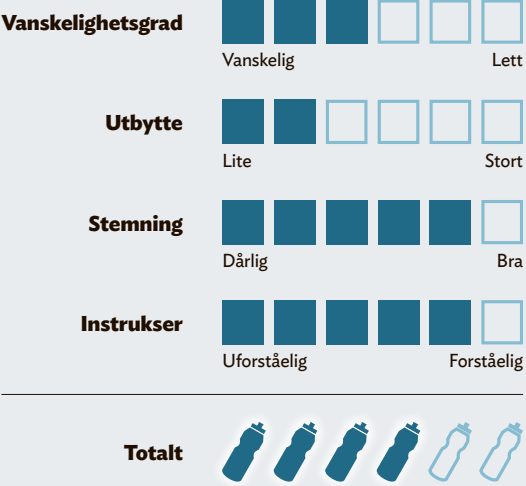

NOE FOR ENHVER: Grasiøs eller ikke grasiøs, er heldigvis ikke spørsmålet. Hos SiO får alle danse.

tekst: Mari Mjaaland foto: Hans Dalane-Hval

Make Me Move

Hvor: Domus Athletica
Instruktør: Marwa A.
Antall påmeldte: 50 av 50 mulige. (Sto på venteliste)
Når: Tirsdag 17:00

ALLE CANGAN DANSE

«Everybody rock your body», formaner Backstreet Boys over høytalerne. Det virker faktisk ikke helt uoppnåelig denne dansetimen.

«Kom igjen!» roper den lille, grasiøse instruktøren. «Rist løs. Også twerker dere som Miley!».

Allerede tidlig i dansetimen Make Me Move er det duket for lett rødming. Om du, i likhet med anmelderen, allerede på barneskolen innså at å koordinere rytme og merkelige trinnkombinasjoner ikke var din sterke side, er kanskje ikke en dansetime det mest naturlige valg. Make Me Move skal være en enkel, danseinspirert treningstime som kombinerer mange ulike dansestiler som ballett, jazzballett, salsa, funk, moderne og burlesque – med flere. Timen ledes av en energisk, jovial

instruktør som beroliger alle med at det alltid tar litt tid for nye å komme inn i kombinasjonene.

Å stille seg så langt bak at man ikke ser instruktøren, er ikke det lureste for en som er nybegynner. Du bør ha fri sikt til hele kroppen hennes for å forstå hvilke bevegelser som skal med i koreografien. Å sniktitte på de ved siden av og foran deg kan være forvirrende når det er ulike ferdighetsnivåer. Humøret stiger idet en innser at opp til flere av dansetrinnene jo er vanlige treningsøvelser. Påstand: En klassisk ballett-*plié* er praktisk talt det samme

som knebøy! Øvelsene er faktisk forholdsvis enkle. Skuldrene synker etter hvert, og du skjønner snart at de som er her, er her fordi de liker dansing, uten å nødvendigvis være eksperter. Det gjør noe med stemningen. Og det hjelper at musikken er bedre enn på noen annen treningstime.

Pulsen stiger ikke utover treningstimen, men det gjør altså humøret. Mangel på svette har nok mye å gjøre med at fokus ligger på utførelse, ikke intensitet. Det definitive høydepunktet i timen er å danse til Backstreet Boys’ «Everybody». Det er selvfølgelig snakk om den episke musikkvideoen som finner sted i et spøkelseshus hvor alle bryter ut i kollektiv, synkron zombieinspirert dans: albuene i 90 graders vinkel, knekk i handleddet og overkroppen vrir fra side til side akkompagnert av høye kneløft. Om det er én danseform som kommer til sin rett i et svett treningsrom, er det sen-nittitalls boybandstil. Lav treningseffekt, mye moro. Dette er en time hvor øvelse gjør mester.

magasin@universitas.no

Tidligere testet:

Yoga Flow, Centrum Athletica
Totalt: ●●●●●●

MAGASINQUIZ

av: Anders Røneid Erikstad, Simen Braaten og Vegard Røneid Erikstad, juniornorgesmestre i quiz

Svensk politikk

FOTO: VIMAR ERICSSON

- 1. Hva heter nasjonalforsamlingen i Sverige?
- 2. Hvilken svensk statsminister ble skutt og drept 28. februar 1986?
- 3. Hva het Sveriges statsminister fra 1945-1969 ? Han er blant de lengstsittende demokratisk valgte statslederne i historien.
- 4. Sveriges nåværende utenriksminister har tidligere vært statsminister. Nevn ett år han var statsminister.
- 5. Sveriges statsminister fra 1914 til 1917 var far til FNs andre generalsekretær, som døde i en flyulykke i 1961. Hva var deres etternavn?

Likestilling

- 1. Frank Aarebrot har nettopp holdt forelesning om 200 år i norsk historie på bare 200 minutter. Han rakk likevel å komme inn på hvilken nåværende amerikansk stat, som ble det første stedet i verden med kvinnelig stemmerett, innført i 1869. Hva heter staten?
- 2. Hvilket nåværende land var det første i verden med stemmerett for kvinner?
- 3. Mange tenker nok på Sveits (1971) når de tenker på europeiske land som har vært seint ute med stemmerett for kvinner. Det er imidlertid et annet europeisk land som var enda seinere ute - hvilket?
- 4. I 1885 ble det såkalte Jamstillingsvedtaket gjort i Stortinget. Hva var det som ble liketilt/jamtilt?
- 5. Hva heter dagens likestillings- og diskrimineringsombud? Hun heter Sunniva til fornavn og har et etternavn bestående av navnet på to norske kommuner. Den første av de to kommunene ligger i Møre og Romsdal, den andre i Sogn og Fjordane.

Bylarm

ARKIVFOTO: ÅSE HOLTE

- 1. I hvilket år og i hvilken by foregikk Bylarm for første gang?
- 2. Hva heter den norske elektronika-duoen som spilte på årets Bylarm? De deler navn med etternavnet til en fransk sprinter som var den første europeer til å løpe 100-meter på under 10 sekunder.
- 3. Hvilket stort, norsk selskap delte ut et stipend i samarbeid med Bylarm fra 2008 - 2013?
- 4. Hva heter musikkprisen som deles ut av Bylarm hvert år? Den har som formål å kåre det beste nordiske musikkalbumet fra året før.
- 5. Hva heter den svenske søstreduo som vant ovennevnte pris for albumet *The Lion's Roar* for året 2012?

Ideelle organisasjoner

- 1. Hva heter den ideelle organisasjonen stiftet av Johann Olav Koss, Atle Vårvik, Rune Bratseth og Dag Otto Lauritzen i 1997? Den har som mål å «bidra til robuste ungdommer og trygge ungdomsmiljø».
- 2. Hvilken norsk, ideell ungdomsorganisasjon er kjent for å arbeide spesielt mot bruk av rusmidler, men også for fred, toleranse og antirasisme? Den har tatt navnet sitt fra det latinske ordet for ungdomstid.
- 3. Hvilken verdensomspennende, ideell organisasjon ble tildelt Nobels fredspris i 1977?
- 4. Hva står H-ene for i navnet på den ideelle organisasjonen 4H Norge?
- 5. Hvem grunnla Røde Kors i 1863?

1. Riksdagen
2. Olof Palme
3. Tage Erlander
4. 1991 - 1994
5. Hammar skjöld, Hjalmar og Dag

1. Wyoming
2. New Zealand
3. Liechtenstein (1984)
4. Riksmål og landsmål (bokmål og nynorsk)
5. Sunniva Ørstavik

1. 1998 i Trondheim
2. Lemaitre
3. Stetill
4. Nordic Music Prize
5. First Aid Kit

1. MOT
2. Juvenile
3. Amnesty International
4. Hode, hjerte, hender, helse
5. Henri Dunant

debattredaktør: **Thea Storøy Elnan**
debatt@universitas.no 479 64 336

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT Si din mening på universitas.no

Et dyrket yrke

« Akademiker kan regne med lønsmessig yrkeskarriere. De fleste stiger i gradene og vil tjene langt bedre enn de med yrkesutdanning. Mange av disse akademikerne står ut i arbeidslivet til de er 70 år, og noen vil jobbe lenger. Dette er sjeldent tilfelle med elektrikere.

Mann

« Det er da mange yrker som er like viktige som legeyrket eller juss, med like lang utdanning, men de lønnes altså lavere, dette tror jeg påvirker rekrutteringen til yrkene.

Studmed

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Tjener mer enn akademikere med mastergrad»

Kjønnbart språk

« Fjelds teori virker etter mitt syn noe søkt. Språkform er jo variabel hos begge kjønn. Man kommuniserer i lav-, mellom-, eller høystil.

Av egen erfaring er dette de mest distinkte skillene i språkføring, og det gjelder på tvers av kjønn, mener jeg.

Snarere enn språk er kanskje heller valg av emne en kjønnsbasert faktor?

Børre B

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Du kjønner»

Seige, sure menn

« Hva blir det neste? Skal første person entall, bestemt form av «Stabbur» tas ut av ordboka? Hva med de som heter Nora? Idun? Felix?

gamling

« Herregud, for et kjøtthue. Jeg boikotter etter dette seigmenn (med liten s, ja) i protest.

Sana Sol

« Orkla eier mye, men ikke det norske språket. Selv ikke NAV kan få nav ut av ordboka.

Brunders

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Krangler om seigmenn»

Sauseite ologi

« Sausiologi er i dag et tullefag, men Max Weber levde på en tid hvor menn var menn og hvor man faktisk måtte være intelligent for å studere. Hans bøker er lesverdige den dag i dag, mens sosiologifaget er ødelagt av kulturmarxister, radikal-feminister og postmodernister.

Sausiologist

« Når vi lar elever som ikke passer til hverken realfag eller yrkesfag ta generell studiekompetanse med 4 i alle fag er dette resultatet...

Kynikermann

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Er vi «Generasjon lydig?» »

TWITTER studentnyheter på 140 tegn

@WasimZahid Islamister reiser til Syria for å krige, ny-nazister til Ukraina for å redde den hvite rasen. Få dere en jobb'a!

02.mar

Ja, staten kan tilby ledige lærerstillinger!

@festbrems Vent litt, som mann opplever du å bli KRIMINELL bare fordi du betaler kvinner for å penetrere dem? Huff! I år dedikeres kvinnedagen til deg.

02.mar

Hipp hipp, hora!

@Kjedlig Ny uke, nye muligheter! #Kjedeligtweets

03.mar

Selvinnsikten er i hvert fall på plass...

@forsberg «Russiske styrker har nå total militærkontroll over Krim-halvøya – SE OSCAR-KJOLENE HER!»

03.mar

Kriminelt toscete timing

@inger_merete McConaughey takker gud! Det slår meg at det gjorde folk oftere før i tiden. #noscar

03.mar

#yescar

@aig70 Som helsesøster vet vi det skjer. MEN vi forsøker å være modige og være en som SER.

03.mar

Ja, der løste dere problemet til Barneombudet

Todelt Tanzania

Grunnlovsending

Ann-Therese Kildal, masterstudent UiO, praktikant ved den norske ambassaden i Dar es Salaam

Samtidig som vi feirer den norske grunnlovens 200-års jubileum, foregår det en historisk viktig grunnlovsprosess i Tanzania. Den tanzanianske grunnloven har lenge vært en het potet i den offentlige debatten, og det viktigste spørsmålet dreier seg om Zanzibars rolle i unionen Tanzania. I hvilken grad folkets synspunkter blir tatt hensyn til i den avgjørende fasen, vil bli av stor betydning for Tanzania i årene som kommer.

Til tross for befolkningens kritikk har det vært liten politisk vilje til å endre grunnloven. Dette forandret seg i 2010, da presidenten forpliktet seg til å gjennomføre en etterlenget grunnlovsrevisjon. I motsetning til tidligere grunnlovsendringer har denne prosessen så langt vært både demokratisk og transparent, blant annet gjennom opprettelsen av en selvstendig kommisjon. Med utgangspunkt i folkets synspunkter har kommisjonen utformet et grunnlovsutkast, og unionsstrukturen har dominert debattene.

Siden sammenslåingen med Tanganyika i 1964 har Zanzibar utgjort en semi-autonom del av unionen Tanzania – noe som gir Tanzania en todelt politisk struktur. Zanzibar har sin egen politiske myndighet som bestemmer i saker som angår Zanzibar, mens saker som angår fastlandet behandles av Unionsregjeringen. På Zanzibar opplever mange dette som et urettferdig system som gjør at fastlandets interesser blir styrende når fastlandets og Zanzibars interesser kolliderer.

Folket har derfor foreslått en endring av dagens todelte struktur til en tredelt union. Dersom dette forslaget blir stående og vedtatt i folkeavstemningen planlagt høsten 2014, vil det markere et viktig skille i Tanzanias politiske historie. I praksis innebærer dette en gjenopprettelse av Tanganyika, et separat politisk system for Zanzibar, samt opprettelsen av en felles unionsregjering.

Det er knyttet stor spenning til fasen grunnlovsprosessen nå går inn i. Tidligere har den politiske ledelsen vektlagt at partipolitikk må legges til side for å kunne sikre at den nye grunnloven tjener nasjonens interesser og ikke det enkelte parti. Nylig har likevel regjeringspartiet CCM, ledet av presidenten, erklært at partiet støtter en todelte unionsstruktur, noe som strider mot det foreliggende utkastet. Flere frykter derfor at partipolitiske interesser vil dominere de avgjørende grunnlovsdiskusjonene. Det at majoriteten av grunnlovsforsamlingens medlemmer er CCM-støttespillere, levner også tvil om presidentens faktiske vilje til å imøtekomme folkets ønske om en tredelt unionsstruktur.

Dersom CCM presser gjennom sin posisjon om å opprettholde status quo, vil dette i beste fall føre til en undergraving av grunnlovsprosessen. I verste fall vil det kunne føre til politisk ustabilitet. Zanzibars historiske rolle i unionen gjør det vanskelig å se for seg at et forslag om å beholde den nåværende strukturen vil bli vedtatt i en folkeavstemning på Zanzibar. Den politiske ledelsen i Tanzania har derfor en avgjørende rolle for å sikre at grunnlovsprosessen løses i havn på en måte som følger demokratiske prinsipper, og som sikrer politisk stabilitet.

Se også **Omverden** s. 25

Selvbestemt abort er nødvendig

Reservasjonsrett

Therese Utgård, lege og debattant

Johan Trovik skrev sist uke i Universitas at «alle» syns abort er uproblematisk, og at reservasjonsmotstanderne derfor vil koble den til den «urørlige» og ferdig-debatterte abortloven. Dette er feil.

Reservasjonsrett er KrFs første skritt for å avskaffe selvbestemt abort – en lov de åpnet er imot. Åpner en for at abort er så uetisk at fastleger skal få forby det for sine pasienter, er veien kortere til andre restriksjoner. Dette er ikke så langt fra en norsk virkelighet som vi skulle ønske. I USA og Italia ser vi at restriksjoner strammer inn kvinners tilgang til abort betraktelig – selv om de på papiert har rett til selvbestemt abort. Dette – og det at lovforslaget er skrevet slik at det senere kan åpne for reservasjon mot prevensjon og assistert befruktning – er noe vi må være smertelig klar over.

Trovik vil spørre om abort er etisk forsvarlig. Underforstått: har kvinnene skjont hva en abort

faktisk er? Selvsagt har de det. Alle kvinner skjønner at de bærer på kimen til et barn.

Ingen kvinne tar lett på abort. Det sier mer om den desperate situasjonen kvinnene er i: En situasjon Trovik og jeg kanskje aldri har vært i, eller kan forstå.

Men det som også abortmotstandere må erkjenne, er at fosteret har en dobbelthet de første ukene. Det er kimen til selvstendig liv, men samtidig en del av kvinnens kropp og helt avhengig av henne. Det fins ingen fasit. Folk vektlegger de to argumentene ulikt.

Men uansett hvilket argument man vektlegger, er det et faktum at kvinner «alltid» har foretatt abort – og at aborttallene er uavhengige av lovene. Det foretas like mange (illegale) aborter i land med strenge abortlover.

Virkeligheten er at illegale aborter dreper 50 000 kvinner årlig og gjør tusenvis av barn foreldreløse. Strenge abortlover har også en konsis og global sammenheng

med dårligere likestilling og kvinnehelse.

Retten til selvbestemt abort forblir en nødvendighet i et sivilisert samfunn. Ikke som et utslag av kynisme. Men som en pragmatisk lov. Fordi alternativet er verre.

UNIVERSITAS NR. 6, 2014

♀ KVINNEDAGEN

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Hvorfor du skal gå i tog 8. mars

Kronikk**Majken Aune Olsen**, skribent i Under arbeid

En fersk undersøkelse fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), viser nok en gang at 10 prosent av norske kvinner har blitt voldtatt. 49 prosent av disse var under 18 år. Inkluderer man alle former for seksuelle overgrep ser man at 1 av 3 kvinner i Norge er utsatt i løpet av livet. Hvor er tiltakene? Hvor er forebyggingen? Hvor er ressursene? Det opprettes tiltak for røykere og trafikkulykker, men seksuelle overgrep ser ut til å bli oversett på tross av det enorme folkehelseproblemet det er.

Justisministeren er bekymret over de enorme mørketallene: Bare 10 prosent anmelder voldtekt. Samtidig blir 80 prosent av anmeldte voldtekter henlagt. For at flere skal anmelde, må man ha tillit til at man får hjelp. Har rettssystemet gjort seg fortjent til ofrenes tillitt? 1 av 3 kvinner melder å ha opplevd seksuell trakassering. På tross av tydelig lovgivning på området i snart ti år, er det fortsatt et utbredt problem. Både overgrep og trakassering fører ofte til dårligere psykisk helse, og lavere samfunnsdeltagelse. Det er i all hovedsak kvinner som blir rammet. Er det derfor pengene uteblir?

50 000 jenter og kvinner lever med spiseforstyrrelser, ifølge Folkehelseinstituttet. Et symptom på at vi lever i et samfunn med et ekstremt og sykkelig press på utseende og kropp. Noen jenter bruker mer tid på utseendet

enn de bruker på lekser og lesing til sammen. Det kan begrense samfunnsdeltagelse. Men kritiserer vi det, da er det sutring. Det er humørløst å klage på nedsettende språk, vi maser for mye. Det er de samme argumentene som ble brukt mot de som kjempa inn vern mot seksuell trakassering i loven.

La oss for all del ikke glemme reservasjonsretten. Et ufattelig angrep på abortloven, og på våre lovfestede pasientrettigheter. Det offentlige helsevesenet i Norge bygger på prinsippet at alle skal ha lik rett til helsehjelp, uansett hvor de bor, og uavhengig av hvor ressurssterke de måtte være. Dette gjelder tydeligvis ikke hvis du er en fruktbar kvinne. Da må du vike, du må være raus og si fra deg disse rettighetene for å verne om andres samvittighet.

Regjeringen kan pakke det inn i så mange pene fraser de bare vil, de kan kalle det en mulighet, de kan kalle det styrking av våre rettigheter, men vi lar oss ikke lure.

Sterke kvinner kjempet utrettelig i mange tiår for å gi oss rett til selvbestemt abort. Det var en beinhard kamp, abortloven ble i sin tid vedtatt med bare én stemme i overvekt. Med den slapp vi flere nemnder, og ulovlige, utrygge aborter. Uavhengig av hvor i landet en bodde, og uavhengig av grunn, skulle man selv få bestemme over eget liv og egen kropp. En rett som Verdens helseorganisasjon anerkjenner som den viktigste forutsetningen for likestilling: kontroll over egen reproduktiv helse.

Vi trodde den kampen var vunnet en gang for alle. Vi tok våre rettigheter for gitt. Problemet er bare at historien viser gang på gang at kvinner ikke har råd til å

ta noe som helst for gitt, annet enn at det alltid vil finnes noen som søker å innskrenke vår rett til å bestemme over egen kropp.

Det blåser en konservativ vind over store deler av verden, og kvinners rettigheter taper terreng gang på gang. Regjeringsskiftet har heldigvis vekket mange. Motstanden mot reservasjonsretten er bred og overveldende, og kommer fra alle samfunnslag. 51 prosent av landets befolkning blir bedt om «å være raus» når de forsøker å kjempe for sine rettigheter. Vi blir kalt egoistiske. Demokratisk deltagelse er tydeligvis ikke ønsket når kvinner krever sin plass. Det vitner om et kvinnesyn man helst ønsker å tro var avgått ved døden.

Vi kan bare slå fast at ingen kamp er vunnet for godt, og at kvinnekamp i aller høyeste grad er viktig. Vi må fortsatt be om grunnleggende rettigheter, om å få være mennesker og fullverdige medlemmer av samfunnet, før vi kan være kvinner. Vi må fortsatt kjempe for å beholde de rettighetene vi trodde vi hadde vunnet for godt, og de vi ennå ikke har fått. Hvis vi i 2014 forventes å stilltiede og lydig gi fra oss helt elementære pasientrettigheter, hva blir det neste vi må være raus med?

Så kjære leser, reis deg. Gå i 8. mars-tog. Kvinner som menn.

Hev stemmen og krev at våre rettigheter skal kunne tas for gitt av neste generasjon. Krev at våre stemmer høres, uten at det blir kalt sutring, eller egoisme.

Delta i debatten, skriv til oss:
debatt@universitas.no

omverdenredaktør: **Sverre Olav Trovik**
sverreot@universitas.no 980 66 684

OMVERDEN

Ny universitetsstruktur

SØR-KOREA: Den sør-koreanske regjeringen ønsker å stenge universiteter som ikke tiltrekker seg nok studenter, melder Asahi Shimbun. Det har ført til fusjonering og reorganisering av universiteter som slåss for å overleve. Sør-Korea opplevde en voldsom vekst i antall universiteter i 1990-årene som en respons på sosiale krav om en bedre utdannet befolkning. Men på flere av disse

universitetene var kvaliteten ikke god nok. Fem universiteter har blitt tvunget til nedleggelse siden 2004, og 40 har blitt tvunget til omfattende restrukturering. Det er i dag rundt 350 universiteter i Sør-Korea, men myndighetene mener at 118 av dem ikke vil trenge om syv-åtte år. Denne omstruktureringen skal ha et overordnet mål om å forbedre Sør-Koreas toppuniversiteter.

FOTO: JENS-OLAF WALTER / FLICKR.COM

Ikke nok studenter: Fusjonering og reorganisering av universiteter skal sørge for bedre studiekvalitet i Sør-Korea.

Tjener på dårlige tider

VERDEN: Universiteter verden over styrker seg i dårlige økonomiske tider, melder Finchannel. Det er lettere for universiteter å rekruttere dyktige avgangsstudenter når det går dårlig i det private næringsliv. Samtidig er studentene som blir ansatt, mer produktive enn når økonomien går bra. Det viser en studie fra London School of Economics (LSE).

– Produktiviteten er høyere fordi

det er større konkurranse om jobbene, og de ansatte må i større grad bevise hva de er verdt, sier økonom Michael Boehm fra LSE.

Boehm har sett på data fra amerikanske toppuniversiteter i en periode på 40 år, fra 1955 til 1995. Også på lang sikt var produktiviteten høyere blant de som ble ansatt i dårlige økonomiske tider, enn de som ble ansatt i gode.

Må kjenne sin Dostojevskij

RUSSLAND: Fra og med 2014 må internasjonale studenter bruke ett år på studier av russisk språk, matte og andre sentrale fag før de får studere videre i Russland, melder Russia and India Report. Ved årets slutt skal studenten ha et vokabular på minst 2300 russiske ord. Samtidig skal de ha god kjennskap til russiske forfattere som Pusjkin, Tsjekhov og Dostojevskij. Det er i dag rundt

250 000 internasjonale studenter i Russland, noe som tilsvarer 2,5 prosent av den totale studentmassen. Utdanningsministeren ønsker å øke dette til 10 prosent innen 2018.

– Disse nye kravene vil ikke bare øke kvaliteten på studiene, de vil også tydeliggjøre den russiske utdanningsprofilen i utlandet, sier Sergej Markov, rektor ved Plekhanov Russian University.

FOTO: ALEXEY VIKHROV / WIKIMEDIA COMMONS

Kurs: Ønsker du å studere på Plekhanov Russian University, må du nå gjennom et ettårig kurs i russisk kultur.

Stoppet: Norsk-palestineren Tarek Øren, student ved UiO, ble stoppet på grensen da han ville inn i Israel.

Boikottdebatt

Israel beskyldes for å hindre palestinernes akademiske frihet. Flere amerikanske akademikere tar til orde for boikott av Israel, men det er ikke aktuelt for Universitetet i Oslo.

Akademisk boikott

tekst Sunniva R. Skjeggestad
foto Birte Nystad Magnussen

– Det var en oppvåkning. Israel har en akademisk boikott mot meg, sier Tarek Øren, som studerer ved Universitetet i Oslo (UiO). Norsk-palestineren ble stoppet på grensen da han skulle studere hebraisk i Israel, angivelig fordi han hadde tilknytning til Palestina.

– Jeg er ganske heldig som er nordmann og kan studere nesten hvor jeg vil. Men det er vanskeligere for palestinere som ikke en gang kommer seg ut av byen de bor i, sier han.

Amerikansk boikott

Israels politikk oppfattes som en begrensning av palestinernes akademiske frihet. Amnesty USA trekker spesielt fram de tusener av palestinere på Gazastripen som blir hindret i å ta noen form

for høyere utdanning, annet enn det begrensede tilbudet de får på Gaza. Til støtte for global akademisk frihet har American Studies Association (ASA), en amerikansk organisasjon av akademikere, nå satt i gang en akademisk boikott av israelske universiteter. Boikotten har skapt sterke reaksjoner i akademiske miljøer i USA og har ført til mot-boikotter.

Ministerråd George Deek ved den israelske ambassaden i Oslo kjenner seg ikke igjen i beskyldningene om manglende palestinsk akademisk frihet.

– Disse anklagene er virkelighetsferne. Mange palestinere studerer og får en utdanning på israelske universiteter. Og ikke bare det, men selv palestinere som sitter i fengsel for terrorisme, får muligheten til å ta en grad, sier Deek.

– Det kommer reaksjoner

Også i Norge diskuteres boikottspørsmålet. Denne uka arrangerer

Palestinakomiteen Blindern *Israeli Apartheid Week*, hvor akademisk boikott av Israel står høyt på agendaen. Det norske initiativet Akulbi (Akademisk og kulturell boikott av staten Israel) ønsker at UiO skal delta mer aktivt.

– At det har begynt å røre på seg i USA, er veldig positivt. Selvfølgelig kommer det reaksjoner på behandlingen av palestinske studenter og akademikere, sier kampanjeleder for Akulbi, Vanja Alling.

– Vi ønsker en akademisk boikott av Israel fordi palestinere mister sin akademiske frihet. Universitetene kan ikke samarbeide med andre land, studentene får ikke undervisning i de okkuperte områdene, og forskere kan ikke skrive det de vil, sier Alling.

Apolitisk universitet

I 2010 vedtok UiO nei til innføring av en akademisk boikott av Israel. Da var det kun forslagsstilleren og studentrepresentanten som stemte for forslaget. Ole Petter Ottersen, rektor ved UiO, er tydelig på at han fortsatt er imot akademisk boikott.

– Man kan tenke seg situasjoner der boikott av universiteter vil se ut som et ekstra press mot myndighetene. Men det positive overskygges av ulempene ved ikke

sprer seg

å ha kontakt på akademisk nivå, sier Ottersen.

– Bare i eksepsjonelle tilfeller bør et universitet ta politisk stilling som institusjon. Det gjorde UiO under apartheid, og det gjør vi nå ved å ta initiativ til et universitetsnettverk mot dødsstraff, fortsetter han.

«Bare i eksepsjonelle tilfeller bør et universitet ta politisk stilling som institusjon»

Ole Petter Ottersen, rektor ved UiO

Instituttleder og professor i statsvitenskap, Dag Harald Claes, støtter opp om skepsisen til Ottersen og problematiserer selve effekten av en eventuell boikott.

– Alle typer boikotter sliter med effektiviteten. Det er innført veldig mange boikotter av ulik art og hvis man teller opp alle forsøk på boikotter ser man en lav suksessrate. En effektiv boikott kan komme i form av politisk isolasjon, økono-

miske sanksjoner eller blokkering av handel. Når slike kraftigere virkemiddel ikke fungerer, er det enda større grunn til å være skeptisk til svakere tiltak som akademisk boikott, sier Claes.

– God grunn til å opprettholde kontakter

Ifølge rektor Ottersen betyr akademisk frihet at de ansatte skal kunne samarbeide med hvilke universiteter de vil.

– Er det konflikter i et land kan det være god grunn til å opprettholde akademiske kontakter. Kontaktene kan fungere også der diplomatiske forbindelser har brutt sammen, sier Ottersen.

– Har UiO mulighet til å bruke disse kontaktene til å gi palestinere i Israel mer akademisk frihet?

– Jeg kan ikke ta stilling til dette. Det hører med at alle ansatte må få uttrykke seg akkurat som de vil. Men jeg mener at akademisk kontakt er av det gode, og at slik kontakt vil styrke frihet på sikt. Det vi kan gjøre som institusjon, er å ta imot forskere og studenter som ser sin frihet truet i sine egne land. Dette gjør vi ved å være pådriver for *Scholars at risk* og *Students at risk*, sier han.

sunnivrs@universitas.no

FOTO: ADRIAN IDEHEN

Velkommen: Bilde av Robert Mugabe møtte jusstudentene da de ankom flyplassen i Harare.

– Et sofistikert diktatur

Zimbabwe får en ny og moderne grunnlov. Friheten for studentene under Mugabes diktatur forblir liten.

Zimbabwe

tekst Eirik Billingsø Elvevold

– Det nye er at sosiale, politiske og økonomiske rettigheter er inkludert i grunnloven, men myndighetene slår fortsatt knallhardt ned på kritikk, sier Agnes Lindberg, leder av Regiongruppa ved Amnesty Jus Oslo, som nylig kom hjem fra Zimbabwe.

I forrige uke arrangerte jusstudentene Menneskerettighetsuka 2014. I forkant av arrangementet tilbrakte Regiongruppa halvannen uke på campus på University of Zimbabwe i hovedstaden Harare. Målet med turen var å lære mer om den nye grunnloven og menneskerettighetssituasjonen i landet.

– En person ble stilt for retten etter å ha brukt en plakate av president Robert Mugabe som dopapir i et nødtilfelle, sier Lindberg. Etter endt opphold mener hun at særlig studentene i Zimbabwe er i en vanskelig situasjon.

Arrestasjon hindret møte

I et samfunn med over 80 prosent arbeidsledighet utgjør høy studieavgift og få jobbmuligheter en stor barriere for mange. Etter uavhengigheten i 1980, var en av myndighetenes kjernesaker å erstatte det rasedelte utdanningssystemet. Store investeringer resulterte i at landet fortsatt har Afrikas laveste antall voksne alfabeter. Det siste tiåret har derimot vært preget av politiske spenninger og mangel på ressurser.

– Studenter blir ansett som en

farlig kraft. Robert Mugabe, som nå er 90 år, er redd for studentopprør, ettersom studentene ofte er mer idealistiske og kompromissløse, sier Lindberg.

Studentorganisasjonen Zimbabwe National Students Union (ZINASU) ble offer for denne frykten. Jusstudentene skulle møte ZINASU, men slik gikk det ikke. Før de skulle møtes, ble 12

den nye grunnloven vil føre til store, konkrete endringer.

– Grunnloven er bedre enn den gamle, men jeg tror ikke på noen endring foreløpig – kanskje når Mugabe dør. På det nåværende tidspunkt har spesielt University of Zimbabwe en del problemer. Det har vært mange demonstrasjoner, som til tider har blitt slått hardt ned på, sier Rønning.

«Studenter blir ansett som en farlig kraft. Robert Mugabe, som nå er 90 år, er redd for studentopprør, ettersom gruppen ofte er mer idealistiske og kompromissløse»

Agnes Lindberg, leder av Regiongruppa i Amnesty Jus Oslo

personer i ZINASU-ledelsen arrestert. Bakgrunnen for arrestasjonen er en lov om at politiet skal informeres om samlinger på over elleve personer. Ettersom myndighetene stopper arrangementer de ikke liker, er det mange som lar være å melde ifra.

– Studentene kan slippe med to-tre dager i fengsel, men saken blir fort hengende over dem. I ettertid er det risikabelt å bedrive politisk aktivitet, selv om grunnloven nettopp skal legge til rette for dette. Jeg vil beskrive landet som et sofistikert diktatur, sier Lindberg.

Helge Rønning, Zimbabweekspert og professor ved Universitetet i Oslo (UiO), tror ikke at

Fornekter studentprotester

Zimbabwes ambassade i Stockholm representerer Zimbabwe overfor Sverige, Norge, Danmark og Finland. På spørsmål om hvordan studenthverdagen i landet arter seg, svarer deres talsperson at «det finnes flere universiteter, og det finnes jobber for de suksessfulle studentene.»

– Vil dere kommentere studentprotestene som har forekommet på University of Zimbabwe?

– Jeg er veldig interessert i å høre om disse protestene. Jeg vet ikke om noen protester, sier talspersonen, som ikke vil kommentere de aktuelle rettssakene.

e.b.elvevold@universitas.no

kulturredaktør: **Kenneth Wangen**
kennew@universitas.no 980 84 048

reportasjeredaktør: **Christoffer Gundersen**
c.s.gundersen@universitas.no 920 82 228

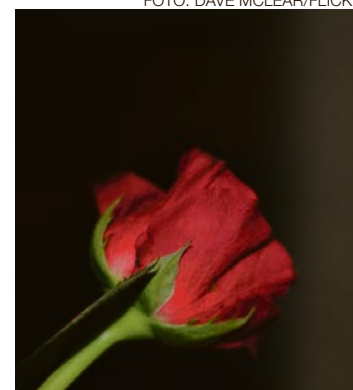
KULTUR

Svenske skal lage minnesmerke

22. JULI: Den svenske kunstneren Jonas Dahlberg vant konkurransen om å få lage minnesmerke på Utøya og utenfor regjeringskvartalet, skriver Aftenposten. 300 bidrag fra 46 land deltok i konkurransen som har pågått siden i fjor høst. Dahlberg står for et dristig utkast, ved å fore- slå en tre og en halv meter bred ut-

graving fra toppen av Sørbråten ned til vannlinjen, noe som skal symbolisere det åpne såret og tomrommet som ble skapt etter tragedien. – Dette er mitt største og uten tvil viktigste oppdrag noen gang. Jeg håper å kunne levere i henhold til den tillitserklæringen det er å vinne denne konkurransen, ikke minst fordi dette kjennes veldig viktig, sier Dahlberg. Det er KORO som har hatt det kunstfaglige og operative ansvaret for konkurransen.

FOTO: DAVE MCLEAR/FICKR

Storsatsing på «Ope

SiO skal hjelpe høyskolestudentene med å danne foreninger og søke støtte fra Kulturstyret. Men de vil ikke si hvor mye de skal bruke på det.

Studentmiljø

tekst Pål Sindre Brunstad
foto Birte Magnussen

– Et av de overordnede målene er å øke studentengasjementet på HiOA, forteller nyansatt rådgiver hos SiO Foreninger, Karl Kristian Kirchhoff.

Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) har nylig igangsatt et prosjekt, «operasjon HiOA» som Kirchhoff selv kaller det, for å bedre studentforeningskulturen på Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Storsatsingen er et samarbeid mellom HiOA og SiO og skal gi totalt 10 000 høyskolestudenter tilgang til én eller flere

foreninger i studiehverdagen.

Få og dårlige søknader

Bakgrunnen for satsingen er elendig foreningskultur på HiOA over flere år. Universitas skrev i høst at det finnes svært få foreninger per student på Høgskolen. I tillegg sender foreningene for få og for dårlige søknader om støtte til Kulturstyret, noe som i fjor resulterte i at de til sammen bare fikk 190 000 kroner av de totalt 2,8 millioner kronene som Kulturstyret delte ut. Det er dette SiO nå vil forbedre.

– I kartleggingsfasen har min jobb vært å finne dem som kunne tenke seg å starte en forening, men som trenger litt drahjelp.

Responsen har vært svært god, sier Kirchhoff.

– Dette er en bevisst satsing på studentmiljøet, fortsetter Gisle Hellsten, leder for SiO Foreninger. Verken Hellsten, Kirchhoff eller administrerende direktør i SiO Lisbeth Dyrberg vil si noe om hvor store midler SiO bruker på å vekke engasjementet i HiOA-studentene. Kirchhoff er ansatt i en halv stilling viet til prosjektet, og SiO regner med å bruke til sammen cirka én stilling på prosjektet i oppstartsfasen.

Uante muligheter

– Jeg visste ikke at vi hadde mulighet til å starte en egen forening, sier Ingse-Katrine Gravdal. Hun går første året på studier for sosialt arbeid og er økonomiansvarlig i den helt nystartede foreningen for faget, som er en av hittil seks som nå loses trygt gjennom oppstartsfasen av SiO.

–Hvorfor vil dere starte en forening?

– Vi startet i høst en festkomité som ble veldig godt mottatt av studentene på faget. Så ble vi kontaktet av Kirchhoff, som informerte oss om fordelene ved å formalisere foreningen. Etter dette ser vi at vi også har muligheter til å påvirke det faglige innholdet og få mer penger i støtte. Uten SiOs kompetanse ville denne foreningen forblitt en festkomité, forteller Gravdal.

Møtet som Gravdal og de andre styremedlemmene deltar på når Universitas treffer dem, er viet til å hjelpe foreningene til å registrere seg i blant annet Brønnøysundregisteret. Styret følger lydig Kirchhoffs instruksjoner om hvilken informasjon som skal hvor, og i hvilken rekkefølge alt skal gjøres.

Skal skape strukturer

– Er dette fornuftig bruk av SiOs ressurser?

– Ja, HiOA trenger et løft. Finnes det engasjerte studenter som trenger støtte, skal de høres på lik

linje med alle andre. Selv om halvparten av de nye foreningene skulle forgå, skal det likevel i framtida være lettere for studentene å skape nye, sier Kirchhoff.

SiO anser det som en nødvendighet å oppsøke studentene direkte for å heve engasjementet. Kulturkonsulent ved SiO Foreninger Mike Fürstenberg utdyper:

– Dette skal skape gode strukturer. Etter prosjektets slutt skal miljøet opprettholde seg selv.

Hvorfor har HiOA-studentene slitt med å holde liv i foreningsmiljøet? Er ikke studentene engasjerte?

– Dette er en ung skole. I tillegg er den ikke samlet på et lite område slik BI er, poengterer Fürstenberg.

Kirchhoff på sin side mener at foreningene kan ha blitt skadelidende når SiO og OAS, Høgskolens tidligere studentsamskipnad, ble slått sammen i 2011.

«Vi visste ikke at vi hadde mulighet til å starte en egen forening»

Ingse-Katrine Gravdal, student ved HiOA

– Mange tilbud skulle samkjøres. Integreringen av Høgskolens foreninger i SiO-systemet kan ha blitt nedprioritert, fortsetter han.

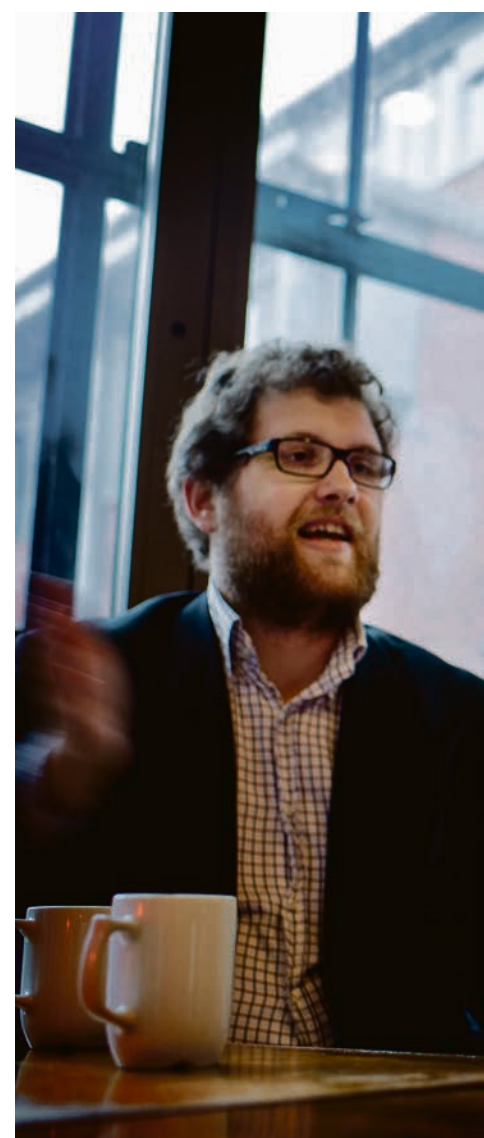
Engasjementet finnes

Kirchhoff tror ikke Høgskolestudentene er mer passive enn andre studenter.

– Nei, jeg tror det finnes mye engasjement her, men terskelen er høyere når det er så få etablerte miljøer. Det skolen kan gjøre er å hjelpe til med synlighet. Har du sett en plakatvegg her, for eksempel?

Foreningene Universitas møter, ser udelt positivt på foreningslivets fremtid på HiOA. Like fullt taler tallene klart: HiOA har 27 aktive foreninger, mens UiO har over 271. SiO har med andre ord en stor utfordring foran seg.

p.s.brunstad@universitas.no

Operasjonsleder: Karl Kristian Kirchhoff skal hjelpe HiOA-studentene med å sikre seg 15 prosent av Kulturstyremidlene. Her sammen studentrådslederen ved estetiske fag, Maria Wiig (t.h.) og Nora Holand, HiOA-student og leder for Oslo Tekniker Samfund.

Operasjon HiOA

- Startet 1. februar og går over ett år.
- Prosjektets mål er å skape 15 nye foreninger på HiOA.
- HiOAs foreninger ønsker å få 15 prosent av Kulturstyrets midler mot dagens 6,2 prosent.
- Prosjektet skal også doble antall søknader til Kulturstyret fra 18 til 36 og organisere et felles forum for foreninger fra alle fakultetene ved Høgskolen.

Ingeborg Sundrehagen Raustøl, skodespeler på Det Norske Teatret:

«Eg gler meg til *Det merkelege som hende med hunden den natta!* Romanen er så god. Dessutan er Marie Blokhus med, og ho er VELDIG god!»

Med Ungdomskortet kan du som er mellom 15 og 25 år sjå teater til berre 100,-. Meld deg inn på detnorsketeatret.no

DET NORSKE

MAKING WAVES

OBOS

DET NORSKE
TEATRET

Juritzen opprørt

BOKAVTALE: Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen sitter på overtid og forhandler om en ny bokavtale. Avtalen skulle vært ferdig i forrige uke, men Kulturdepartement har forlenget fristen med noen uker, melder Klassekampen. Siden samtalene startet før jul, har kulturminister Thorhild Widvey (H) i tråd med prinsippet om avstand til kulturlivet

holdt seg unna forhandlingene. Regjeringens passive rolle opprører Arve Juritzen i Juritzen Forlag. Han mener regjeringen løper fra ansvaret for å skape like konkurransevilkår i bransjen. – Det er helt håpløst hvordan Kulturdepartementet har håndtert dette. I stedet for å legge føringer på forhandlingene, sitter de og venter på at Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen skal komme fram til et ferdig resultat, sier Juritzen.

FOTO: MARCIN KARGOL/FLICKR

Høye hunder

MARIHUANA: VCA Alameda East Veterinary Hospital i Denver opplever at et økende antall hunder spiser marihuana, skriver CBS 4. Dyresykehuset er døgnapent og melder om at hundrevis av hunder hver eneste uke kommer for å få nødhjelp. – Det vi ser, er at hunder spiser bakeprodukter med cannabis i, sier Dr. Kevin Fitzgerald. Han er bekymret for hundene

som veier langt mindre enn mennesker og ikke har noen kontroll over inntaket av marihuana. Symptomer på for mye marihuana hos hunder inkluderer desorientering, anfall, koma og dessuten urinkontinens. Symptomene varer også mye lenger enn hos et menneske. Legene på dyresykehuset foreslår at eierne holder marihuana ute av kjæledyrenes rekkevidde.

rasjon HiOA»

MIN STUDIETID

tekst Benedicte Tobiassen
foto Birthe Nystad Magnussen

HVEM:	Christine Dancke
STUDERTE:	Psykologi og sosiologi ved Universitetet i Oslo, master i sistnevnte
NÅR:	2002–2008
AKTUELL MED:	Styrer radioprogrammet <i>Christine</i>

Ga blanke i Blindern

– Jeg er kanskje den studenten som har vært minst på Blindern noensinne.

Vi møter Christine Dancke i folketeaterpassasjen hvor hun holder til når hun ikke er i P3-teltet. Det at Kolbotn-jenta ikke var så mye på skolen, er nok mye av grunnen til at hun er blant landets radiopersonligheter. Det var ikke her hun hadde sett for seg å være etter seks år og en mastergrad fra Blindern.

– Da jeg begynte på psykologi, tenkte jeg at Blindern var skikkelig stedet for meg. Der kunne jeg «nørde» heftig, noe jeg syns er veldig gøy.

Men uansett hvor heftig hun «nørda», fikk hun aldri bedre enn B.

– Faen, tenkte jeg da. Hvorfor får jeg ikke bedre?

Hun fant lykken i støttefagene i sosiologi, hvor det ble gitt rom for egne tolkninger, og det var lov å mene «masse rart».

Ved en tilfeldighet fikk Dancke støtte til å skrive masteroppgaven sin på Høgskolen. Hun måtte jo sjekke ut hvordan det var å jobbe i et akademisk miljø, med tanke på eventuell videre studering etter master.

– Det satte spikeren i kista for planer om videre utdanning. Jeg merka at jeg ikke forstod de sosiale reglene helt.

Hun synes det er synd at akademia skal skremme vekk folk, og at man skal være redd for hva en sier.

– Jeg er litt negativ mot Blindern. Det burde være mer inspirerende. Utdanning skal jo lik som være litt gøy, føler jeg.

I studietida var Dancke opp-

tatt med å jobbe ved siden av, og hadde ikke særlig mye tid til å være oppe på Universitetet. Hun pleide å dukke opp tre uker før eksamen og lese som en gal.

– Jeg synes det er helt utrolig at folk holder ut på Blindern.

Hun forteller at det hun savner mest er de «utrolig kjipe» lesesalene med pinnestoler.

– Jeg synes det var litt koselig at det var så jævlig *schtøgt* der.

Nå menger Kolbotn-jenta seg med kremen av norsk musikk på radio. Som student skrev hun låter og ga ut plate. Da var hun nitten år og en av de første jentene som rappet på norsk. Hun forteller om et hiphop-miljø som var den rake motsetning av hvordan det er i dag.

– Stemninga var mye mer fiendtlig, og alles mål var å få *creds* av Tommy Tee.

Noe creds fikk hun ikke den gang. Men i dag, en mastergrad rikere og med en solid fot innenfor musikkbransjen, er de endelig på «klemmer'n».

Det å snakke på radio hver dag og ha masse folk på besøk i studio, er noe hun ikke ville turt for ti år siden.

– Før var jeg redd for å si noe feil og ikke være flink nok. Kanskje en typisk jentegreie, men det er helt utenkelig i dag. Likevel får jeg noia og blir drittnervøs for hver sending, men man må bare lære seg at alt går bra.

– Hva er ditt råd til dagens studenter?

– For Guds skyld – jobb ved siden av, og ikke studer så jævlig lenge. Og så vil jeg anbefale å ta skippertak!

benedito@universitas.no

Tre på HiOA

Er du medlem av en studentforening på HiOA? Hvorfor eller hvorfor ikke?

Henning Gulbrandsen
Lærerutdanninga, 4. år

Nei. Det er vel latskap. Jeg har ikke satt meg inn i det.

Kabadhe Abdi
Tospråklig lærerutdanning, 3. år

Nei. Jeg har ikke mottatt noe informasjon om foreninger.

Lene Johanne Lindåsen
Farmasi, 1. år

Ja, jeg er medlem av Elixir. Jeg er med for temakvelder og filmkvelder.

OSLO
INTERNASJONALE
TEATERFESTIVAL
*CONTEMPORARY
DANCING*
13. – 23.
MARS

METTE INGVARSEN (DK)///JULI REINARTZ (DE)///ANT HAMPTON & TIM
ETCHELLS (UK)///ALIX EYNAUDI (BE/AT)///MARCO BERRETTINI (DE)///
METTE EDVARSEN (NO)///HEINE AVDAL/YUKIKO SHINOZAKI (NO/JP)///
TRAJAL HARRELL (US)///CECILIA BENGOLEA/FRANÇOIS CHAIGNAUD/
MARLENE MONTEIRO FREITAS/TRAJAL HARRELL (US)///BERSTAD/WIGDEL/
HELGE BOSTAD (NO)///FIKSDAL/BECKER (NO)///INGRI FIKSDAL (NO)///
SISSEL MERETE BJØRKLİ (NO)///A KISS ME PRODUCTION (NO/SE)///
MÅRTEN SPÅNGBERG (SE)///++

Black Box Teater
oslo

#blackboxteater @blackboxteater www.blackbox.no

anmelderredaktør: **Vilde Sagstad Imeland**
vildesi@universitas.no 993 51 017

ANMELDELSER

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Radio Nova

Mandag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Das Kapital
10.30: DUO
11.00: A-lista
12.00: Lillesalen Konsertserie (til 13.00)
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Overkill
23.00: O & Jo Show
24.00: Fri Form Radio

Tirsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Vitenselskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Teknova
11.30: Sirkus
12.00: Snakker ikke norsk
Onsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur

10.00: Tekstbehandlingsprogrammet
11.00: Historietimen
11.30: Emneknaggen
12.00: Onsdagsdebatten (til 13.00)
19.00: Kveggpels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
24.00: Fri Form Radio

Torsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym

08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Nova Noir
12.00: Det Fiktive Selskab (til 13.00)

Fredag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Opplysningen 99.3
11.00: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank (til 13.00)
19.00: Nova Nedstrippa

20.00: Goodshit
21.00: Nova Amor
22.00: Nova X
23.00: XO HIPHOP

Søndag

07.00: Jazzonen
08.00: Gorilla
09.00: Trigger
10.00: DOKUNOVA
10.30: Radio Folkefest (til 11.00)
14.00: Du skulle ha vært der
16.00: Snakker ikke norsk

Bylarm-spesial
Vi dro på bransjefest og undersøkte ikke bare det vi hører på, men også det vi hører om.

Det jeg hadde hørt på

tekst Christoffer Gundersen

Rett fra hjertet: På tross av et begrenset lydbilde makter Tuv å gi oss en variert konsert, skriver vår anmelder.

Vilde Tuv

Scene: **P3-annekset**

«Er vi på skoleavslutning?» spør en fyr ved siden av meg. «Det er som et norsk White Stripes!» sier en annen. Vilde Tuv splitter folket med sitt originale uttrykk. Det er sært, nakent og rått der hun sitter alene med gitaren og basstromma si.

Tuv har dyrket det sparsommelige, noe som får fram det pussige i tekstene hennes. «Cellevevet» er et godt eksempel: Låta krever litt jobb, men det er her uttrykket hennes for alvor kommer til sin rett. Hun samler riff, og plutselig er det Kate Bush-koring vi hører. På tross av et begrenset lydbilde makter Tuv å gi oss en variert konsert. Den distinkte naiviteten i stemmen hennes føles riktig for dette universet.

Låtene er korte, nærmest som utdrag, noe som kan få dem til å fremstå litt uferdige. Den ferskeste av dem – «Svømmebasseng» – er i elektronikkinnpakning og ble ikke spilt under konserten. Det blir spennende å se hva slags sjanger hun vil kjøre på skiva si, men musikk fra hjertet blir det, åkkesom.

c.s.gundersen@universitas.no

Det jeg hadde hørt om

tekst Christoffer Gundersen

En himmel full av synth

Ine Hoem

Scene: **Sentrum Scene**

Vi er i synth-himmelen når Ine Hoem og de fem medhjelperne hennes byr oss opp til dans. Frontvokalisten var en del av det nå oppløste PELbO, som ble til Highasakite, og vi er i samme landskapet som sistnevnte – altså i samme gate som svært mange andre akkurat nå. Men jazzartisten Ine Hoem når ikke

helt opp i samme liga.

På mange måter er bandets uttrykk plettfritt og svært så gjennomarbeidet. Hoems stemme er upåklagelig og stemningsfull, med koring som kommer inn akkurat der den skal. Men etter tre-fire låter i samme tralten blir det fort uengasjerende og forutsigbart. Det hjelper ikke å piffe opp et rimelig tradisjonelt uttrykk med et hav av synth. Her er det lite å tygge på, for Hoem vil heller gi

oss alle svarene – før vi rekker å stille noen spørsmål.

Sistelåta «When We Collide» er en opptur, men tar man vekk elektronikarytmene står en igjen med noe ganske middelmådig. Det er Hoem som er problemet her. «Jeg skal leve på dette i et helt år, til plata mi slipper ut», sier hun i det konserten ebber ut. Å gå tilbake til jazz vil være en bedre idé.

c.s.gundersen@universitas.no

Stemningsfull, men forutsigbar: Ine Hoem med band var svært fornøyd med å spille foran sitt største publikum noensinne.

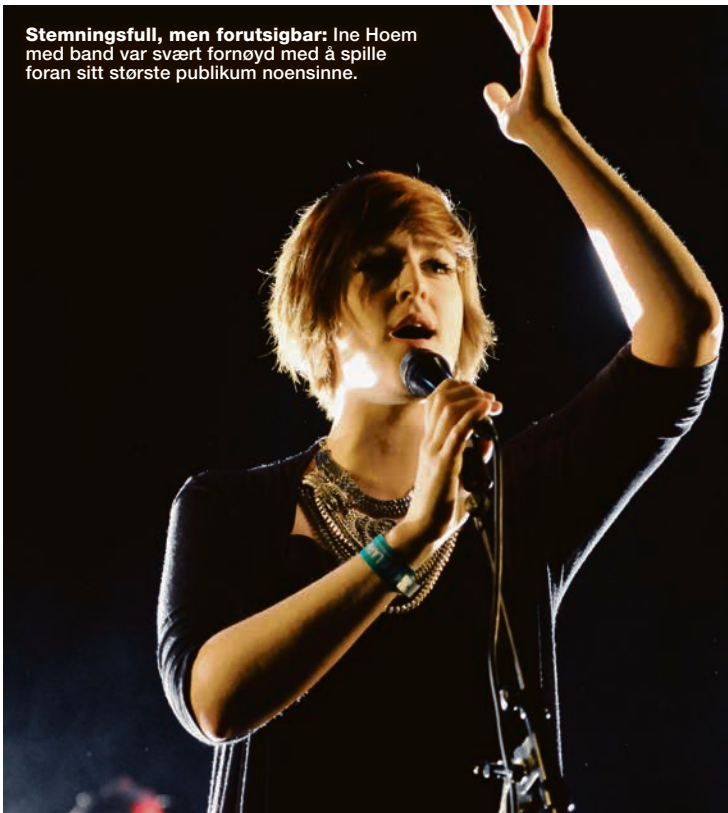

FOTO: THOMAS KARLSEN

Femme Brutale feirer kvinnedagen

Hvorfor: **Fordi vi fortjener det.**

Når: **8. Mars**

Stine Stenhaus, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Våt rødstrømpe i anledning Quinnedagen

Nå som dagene er like grå som den tynne sveisen til Frank Underwood i House of Cards, er det godt at det endelig er lov å se litt rødt. I anledning 8. mars er det bare å trekke en rødstrømpe godt over kneet og skåle med sine medsøstre. Vekk med Miley Cyrus’ nakne sannhet – la oss for en gangs skyld diskutere oss grønne i et

eksentrisk kvinneforum. Du kan ikke avskrive feminismen før du har testet den ut, og det finnes utallige steder å gjøre nettopp det. FemmeBrutal sier som Emma Goldman: «If I can’t dance, it’s not my revolution!» og feirer med bandene Sklitakling, Domne og Norsk Råkk på Mir.

Paradise Hotel

Hvor: **TV3**

Når: **Mandag til torsdag 21.30**

Maria Terese Kittilsen, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Smittefare

Hver vår brer en epidemi seg utover landet. Den er spesielt smittsom i kollektiver og rammer de som egentlig burde fokusert på studier, eksamen og jobb. Den dreper utallige sosiale liv, og brått er også du smittet. Symptomene er mange: det hviskes og tiskes på lesesalen, du finner deg selv i samtaler om taktikken til Truls,

om sexlivet til Anna eller spekulasjoner om hvem som ikke får noen rose i kveld. Du kunne ha gått i isolasjon, enten i dusjen, bak en god bok, eller på en rolig kveldstur. Men i stedet slang du beina på bordet og sa «Halla, hva ser dere på?» Watch out. Svartedauden er for lengst utrydda, men vi har fortsatt Paradise Hotel.

Det jeg hadde hørt på

tekst Agnes Klem

Påfugl i spurvedrakt

Emilie Nicolas

Scene: **Rockefeller**

– **Det var sidsygt**, mand, utbryter en gladfull danske. En knapp halvtime etter at vi smøg oss inn i et stappfullt Rockefeller, står publikum med bakoversveis og summer seg.

En bitteliten dame ikledd en elegant fjærkreasjon tusler inn på scenen. Norges nye popyndling, med låta «Pstereo» i baklomma, gnir seg mot mikrofonstativet.

– **Tusen, tusen** takk for at dere alle er her, mumler hun med spisse s-er å la Bærum. Neste gang Emilie Nicolas åpner munnen, kommer det ut en grandios stemme i krysningsen av Susanne Sundfør og Beyoncé: stødig som fjell, klar som glass,

med fiffige triller og traller på de riktige stedene.

Bak seg har Emilie Nicolas et kobbel med dyktige folk som snekrer sammen et variert og sammensatt lydbilde. En stødig trommis danser lett igjennom rytmeskiftene, mens mannen bak elektroduppedittene pumper ut beats og drømmende synth. Det funker aller best når de ulike elementene får skinne hver for seg, men i noen partier drukner låtene i sitt eget trøkk.

Jevnt over er det imidlertid bare å ta av seg hatten. Elektropop er i vinden, og Emilie Nicolas føyer seg inn i rekken av innovative artister som Mø og Lykke Li: Hun står støtt i sitt eget uttrykk, men tør fortsatt å leke seg. Vi kan ikke annet enn å gynge med.

agneskl@universitas.no

Det jeg hadde hørt om

tekst Agnes Klem

FOTO: ODDBUØRN STEFFENSEN

Helt vanlig: folkE synes ikke å skille seg ut slik konseptet antyder, selv om elektronikaen er velsnekret og fengende.

Folketom elektrofolk

folkE

Scene: **Stratos**

Musikkteknologistudenten Henrik Haraldsen Sveen har bestemt seg for å sample gammel, norsk folkemusikk og sveise det sammen med elektroniske lyder på mac’en sin. Han har fått med seg to kompiser på trommer og bass, og voilà – der har du konseptet bak folkE.

Det høres i og for seg forlokkende og nyskapende ut. Problemet er bare at folkE høres veldig ut som et helt vanlig dj-sett, ispedd en ivrig trommeslager og en diggende bassist, heller enn et band med en utradisjonell musikalsk profil. Produktet synes ikke å skille seg ut slik konseptet an-

tyder, selv om elektronikaen er velsnekret og fengende. Det skal godt gjøres å skille ut et gnikk fra ei fele i all datalyden.

Innledende skuffelse til tross, energi og formidlingsglede skal det ikke stå på. De tre minner om et gira kjellerkollektiv som skur musikk hele natten. De ser kort og godt ut som de koser seg verre med sitt eget musikalske produkt, der de hopper, svetter og gliser i takt. Til en viss grad sjarmerer de også publikum, som digger nølende med.

Kanskje er det noe med lyden eller liveformatet som gjør at innslagene fra folkemusikken drukner. Konserten gjør deg uansett mer nysgjerrig enn tilfredsstilt.

agneskl@universitas.no

Det jeg hadde hørt på

tekst Eivind Eide Skaufjord

Valuta, glitter og gull: Arshad Maimouni har en husleie på armen og et depositum rundt nakken.

FOTO: FREDRIK KLINGENBERG

Udefinert R&B-håp

«**Norges R&B-håp**» har blitt lansert en håndfull ganger før (noen som husker Sofian?), og for tiden er det grønlandsgutt og Kaveh-kompis Arshad Maimouni som bærer tittelen. Debutsingelen «Definere Meg» har fått oppmerksomhet og skryt i radio, og låta er nok hovedgrunnen til at han befinner seg på Youngstorget denne torsdagen.

Maimouni synger fint, stort sett – enkelte ganger skli stemmen litt ut, og enkelte ganger drukner vokalen i miksen – men fraseringer, flyt og rim sitter meget bra. Det har åpenbart blitt blæsta mye The Weeknd og Drake på gutterommet på Grønland, for både lydbilde og vokal nikker til de amerikanske for-

Arshad Maimouni

Scene: **P3-Annekset**

bildene. Tekstlinjer som «Har en husleie på armen, depositum rundt nakken», vitner om humor og sjangersjølironi. Likevel, Byalarm-publikummet er sitt sedvanlige, arrogante selv og gjør Maimouni få tjenester der han står, relativt statisk trygt planta bak mikrofonstativet. Artistens mangel på karisma og kommunikasjon blir ekstremt tydelig når Kaveh dukker opp på en av de siste låtene, med et trailerlass med energi og entusiasme som setter hovedperson Maimouni fullstendig i skyggen.

e.e.skaufjord@universitas.no

Det jeg hadde hørt om

tekst Eivind Eide Skaufjord

Beinharde Tromsø-beats

Det første som slår et gammelt hiphop-hode idet Klish entrer scenen, er ikke hovedpersonen selv, men at en gammel helt, Poppa Lars fra for lengst nedlagte Tungtvann, tar plass bak platespillerne. For dette er ikke noe nymotens hiphop med fullt rockeband – som enhver rappenerd tilsynelatende er nødt til å ha i kjølvannet av Karpe Diems suksess.

Det eneste Klish har tatt med seg er en DJ, en såkalt hype-man og en kjeft full av rim. Tromsøværingen rapper på morsmålet og beatsa er hardere og mer aggressive enn for eksempel den utsvevende plata til Store P, eller hippierappen til Yoguttene.

Klish

Scene: **P3-Annekset**

Rimene leveres med akkurat passe autoritet, arroganse og upåklagelig flyt. Det er i det hele tatt lite negativt å sette fingeren på, men likevel er det noe som mangler. For en som aldri har hørt Klish før, blir det litt vanskelig å bli ordentlig revet med, og låtene glir litt over i hverandre. Unntakene er «Jenter med tatoveringer», som er en åpenbar banger, og Vaular-samlende «Fyring Fighting Fucking». Det er uansett tydelig at skiva *Bestandig* bør sjekkes ut.

e.e.skaufjord@universitas.no

Kulturkalender

onsdag 5. mars

Boksamtale: *Brasiliansk fotball, 120 år med driblinger.* Marius Lien, kulturjournalist i Morgenbladet, har skrevet boken «Brasiliansk fotball». En fortelling om brasiliansk fotball er også en fortelling om landet selv. Møt Marius Lien i samtale med Stig Inge Bjørnebye – som var med å slå Brasil i 1998, og som i dag er utviklingssjef i Norges Fotballforbund.
Store Stå Pub, 19.30

torsdag 6. mars

Foredrag: I *Eventyret om den perfekte kroppen* tar antropolog Rannveig Svendby oss med på en reise i bilder gjennom skjønnhetsidealer for både menn og kvinner. Søkelyset rettes mot mekanismer som gjør at idealer dyrkes, endres og videreføres fra voksne til barn.
Auditorium 2, Eilert Sundts hus, Blindern, 18.00

fredag 7. mars

Debatt: Sist høst foreslo barneombudet at aldersgrensen for omskjæring av guttebarn burde settes til 15 eller 18 år, slik at barnet selv kan bestemme.

I anledning den amerikanske kjønns- og religionsforskeren Bernadette Brootens besøk i Norge vil dette miniseminalet gå bakenfor den allerede kjente meningsbrytningen som forslaget er. Hvordan ser den norske debatten ut utenfra og finnes lignende debatter i USA? Er vi kommet dit at biologisk-medisinske argumenter mot omskjæring av guttebarn trumfer alle andre typer argumenter for og mot?
Litteraturhuset, 13.00

lørdag 8. mars

8. mars-tog: Den internasjonale kvinnedagen bør markeres, og alle, kvinner og menn, oppfordres til å delta i tog. Årets hovedparole er Forsvar abortlo-

ven, nei til reservasjonsrett.
Youngstorget, 15.00.

Foredrag: Norges Fredsråd vil 8. mars gi rom til historier fra krig som ofte ikke blir fortalt. Francesca Borri, italiensk frilansjournalist med erfaring fra Balkan og Syria, og Kristin Solberg, Aftenpostens utenrikskorrespondent i Midtøsten, vil med sine historier og fortellinger gi oss en kveld hvor vi får dypere innsyn i hvordan kvinner ikke bare er ofre i krig, men også viktige aktører som har en historie å fortelle.
Fredshuset, 18.00

Gi oss beskjed om arrangementer på epost: **universitas@universitas.no**

Det eg hadde hørt på

tekst Anders Veberg

Blodig moro

Girl Army

Scene: **John Dee**

På ei lita klubbscene er det få ting som er råare enn energisk trashmetal, noko Girl Army viste på Bylarm.

I **spissen**, og som det absolutte midtpunkt, står Sondre Haug, kanskje bedre kjend frå Social Suicide. Som eit magert skjelett med vondskap i blikket står han på scena med ei kraftstemme og overnaturlig kondisjon.
Haug er overalt. Allereie under andre

låt blør han frå panna, etter brutale møter med mikrofonen. Han brukar mykje tid på å springa blant publikum, ligga på golvet og vri seg, og klatrar opp på lydbordet for siste låt.

Det kan vera utfordrande å spela på Bylarm, og dette blir ekstra tydeleg på så harde og intense konsertar som Girl Army. Kontrasten mellom den beinharde energien frå scena og den beherska nikinga frå bransjepublikummet er enorm, og kan føra til mageplask. Men det brydde ikkje Girl Army seg om og ga full måk frå start til slutt.

anmeldelser@universitas.no

Det eg hadde hørt om

tekst Anders Veberg

FOTO: CECILIA RIIS KJELDSEN

Slektstreffet

OnkIP & De Fjerne Slektningene

Scene: **Wimp-teltet**

OnkIP & De Fjerne Slektningene består av medlem frå blant andre Oslo Ess og Turbonegro, i tillegg til onkelen sjølv. Halvtimen dei får, startar med tunge riff og ein luskande onkel med eit olmt blikk. Og for ein gongs skuld kjem rock og rap godt overeins.

Logikken til Joey i *Venner for livet* er uslåeleg når han får servert ei mislukka bløtkake med krem, syltetøy og eit tjukt

lag med kjøtdeig i midten. «What’s not to like?» spør han. Slik er det ofte og med kombinasjonen rock og rap – kvar for seg er det godt, men saman blir det ofte trist. Slik var det ikkje i Wimp-teltet på Bylarm sin første dag.

I **landskapet** mellom rock og rap overbeviser dei både med P3-lista «Panderosa» og nyare låtar som «En Til», der komboen viser seg best fram – sterkare innslag frå hip-hop løfta av rockeriff. Difor let og det elles så sindige Bylarm-publikummet seg riva med, og slektstreffet blir som ei god heilaftra.

anmeldelser@universitas.no

Det jeg hadde hørt på

tekst Martine Engebretsen Li

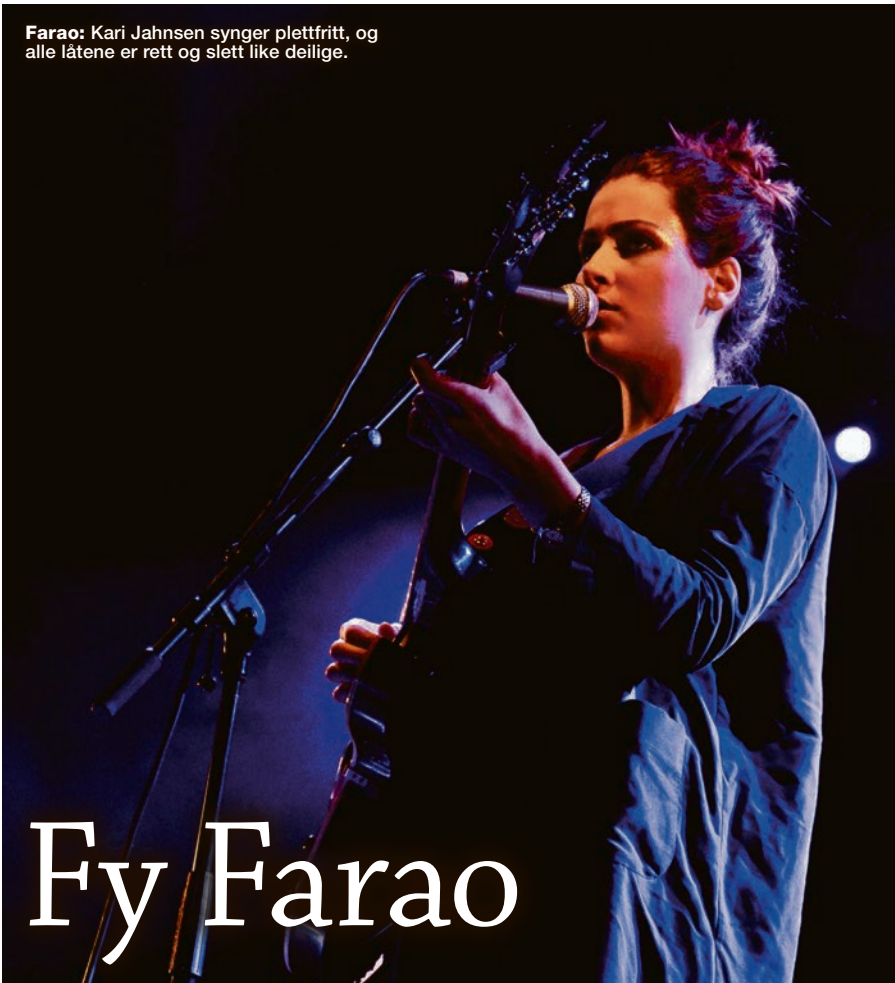

FOTO: AGNETHA MORTENSEN

Fy Farao

Det fyller seg fort opp i teltet på Youngstorget før Farao entrar scenen. Med låta «Tell A Lie» tok Kari Jahnsen, kvinnen bak artistnavnet Farao, andreplassen i årets Urørt-finale, og hun omtales stadig som *den nye norske popkometen*.

Jahnsen har en nerve i stemmen som strør ekstra salt i lettetekstenes kjærlighets-sår. Hun synger plettfritt, og alle låtene er rett og slett like deilige. Likevel bærer den totale helheten dessverre litt for mye preg av konsertens knappe tidsramme. Det hastes litt for fort unna, og den helhjerte- de tilstedeværelsen man har sett fra Farao

Farao

Scene: **P3-annekset**

tidligere, uteblir. I hvert fall fram til den siste låta, «Skin» – en perfekt komponert poplåt, framført på en måte som viser hvorfor Kari Jahnsen får mye oppmerksomhet fra musikkbransjen, inkludert den europeiske. Hun er et kjærkomment tilskudd for popmusikken, og under konsertens siste minutter kunne Farao tatt pusten fra en hvilken som helst hersker i oldtidens Egypt.

mareng@universitas.no

Det jeg hadde hørt om

tekst Martine Engebretsen Li

MegaPixel

Pixel er uten tvil et jazzband, men bare noen sekunder ut i konserten skjønner man at de er *så mye mer*. De leker seg med andre musikksgangere, blander gammelt og moderne, slik at det totale uttrykket blir noe sånt som indie-pop-jazz. Det funker så innmari bra at man ikke kan gjøre annet enn å slenge armene i været og svinge på hoftene av ren begeistring.

Pixel er en gjeng med svært proffe og samstemte musikere. Hver for seg krydrer de også konserten på enestående måter. Låtskriver, vokalist og kontrabassist, El-

Pixel

Scene: **Herr Nilsen**

len Andrea Wang, er et musikalsk talent i en helt egen klasse og har stålkontroll på alt hun foretar seg. Jubelen står i taket etter den energiske låta «Call Me». De avslutter med «Space» – kanskje den fineste låta Wang har skrevet, også tekstmessig.

Ved å blande det beste innen musikk spiller Pixel en nyskapende cocktail av en konsert. Når de plutselig er ferdige etter en halvtime på Herr Nilsen, har man lyst på mer. Og det kommer man til å få, for Pixel er framtidens jazz både for nasjonal og internasjonal musikkscene.

mareng@universitas.no

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Akademikernes Konstruktivistparti (maskinist-lokførerne)

Selv om mange unge velger å ta fagbrev for å tjene penger, er det nå også en økning i antall personer med fagbrev som begynner å studere.

– Vi ekte arbeidere har alltid støtta de nederst på lønnstigen, sier leder i Akademikernes Konstruktivistparti (maskinist-lokførerne) (AKP(m-l)), Ned P. Stigen.

Etter å ha tjent 500.000,- i året som elektriker valgte han å selvavproletarisere seg i solidaritet med akademikerklassen.

– Nå blir'e fem år med kjønnssteori og litteraturstudier på Blindern før jeg kanskje går videre for å bli professor i no', forteller han.

Helårsstudentens fall

Etter at eksamenen i innføringsfaget *Mennesket og grunnleggende fysiologiske behov* ble flyttet fra før jul til rett etter jul, strøk over halvparten av sykepleierstudentene på HiOA i faget.

– Vi trodde studentene skulle bli glade for at vi flyttet eksamen til etter jul. Da får de jo masse tid til å lese i ferien, sier instituttleder Dag Karterud.

Istedenfor glade studenter fikk de en dobling i antall stryk.

– I så mange år har det blitt mast om heltidsstu-

denten, men når vi nå utvider studiene til også å omfatte juleferien, så stryker de bare. Er det takken vi får for å lytte til dem? spør Karterud seg.

Ad Notams redaksjonelle regnskap

Her skulle vi egentlig ha en liten sak om en av forrige ukes idé saker, den med ingressen «Hva du har mellom beina, avgjør hva som kommer ut av munnen din». Saken ble dessverre ikke godkjent av Ad Notams sedelighetsavdeling. Journalisten argumenterte selvsagt med at vi må våge å ta debatten, og mente sin humorfrihet truet, uten at vedkommende vant frem av den grunn.

BI-studenter rause med «ekstra goder»

BI Studentsamfunn (BIS) får refs av Lotteritilsynet etter at de annonserte for tippeselskapet Betsafe, uten at selskapet selv ba om annonsen. Den tok BI-studentene selv initiativet til, forteller leder for gruppa med ansvar for BIS' nisjearrangementer (BIS-nis), Eva-Gina P. Rygh.

– Vi setter pris på samarbeidet med Betsafe, og da er det vanlig praksis å slenge inn noen ekstra eh... goder i avtalen. Det gjør vi alle. I alle fall her på BI, sier hun.

St. Nicholas den gavmilde? Instituttleder Dag Karterud åpnet nissesekken og ga studentene pensum i julegave. - Men istedenfor takk og glede, får vi bare kjøft og stryk i retur. Hohoho, du liksom!, sier han.

Vi spør

av Eirik Billingsø Elvevold

Universet: På tross av at jorda fortsatt er landbyggernes komfortsone, har Øystein Elgarøy valgt å fokusere på universet i stor skala.

... I en galakse, langt, langt borte

Astrofysiker Øystein Elgarøy mener at ungdom ikke kan bygge landet. Hans eget bidrag er likevel svevende.

– Hei, jeg ringer fra Universitas. Snakker jeg med Øystein Elgarøy, professor i teoretisk astrofysikk ved Universitetet i Oslo?

– Ja, det stemmer.

– I forrige uke skrev du i et leserinnlegg at den oppvoksende generasjon kan pynte og filme landet, men ikke bygge det. Er ikke pynting en egen form for bygging?

– Jeg tenker jo normalt ikke det. Vil du si det?

Ja, pynter man nok, så er vel det en form for bygging?

– Kanskje? Noen vil vel kanskje si det?

Du er jo professor i astrofysikk.

Kort fortalt, hva er din ekspertise?

– Min ekspertise er hovedsakelig universet – i stor skala – og dets historie.

Og med det kan du bygge landet fordi?

– Ehhhh.... Jeg kan jo utdanne de som kanskje skal bygge det, da.

– Hvor i universet er det egentlig best å bygge et land?

– Jorda!

– Så det er på jorda, altså?

– Ja, enn så lenge, ja.

– Jeg tror dette intervjuet har kommet inn i feil bane. Vi beveger oss på gal-akse.. Du etterlyser mer realfagsinteresse, men har

du selv noen løsning i kikkerten?

– Løsning i kikkerten ... Hm ... Jeg har jo det jeg skrev, bruke mer penger. Vi må jo støtte de som liker realfag, så de fortsetter å studere realfag ...

– Ikke veldig originalt. Nå må du få hodet ut av ræva, «Get your head out of Uranus», som dem sier på godt norsk. Vi trenger en kur for landet vårt, en bedre kur. Har du mer-kur på lager?

– Nei, pleier normalt å holde meg unna sånt, jeg, så...

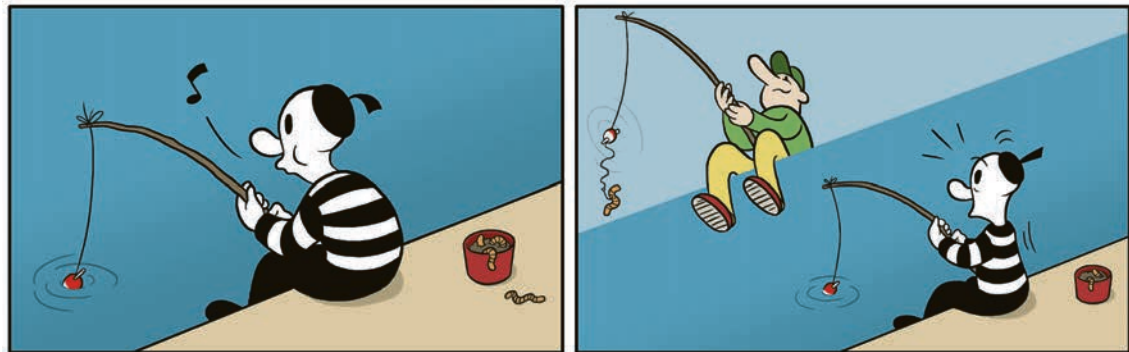
– Landet må bygges, og du ser ut til å være på en annen planet. Vil du vurdere din stilling?

– Jeg vurderer alltid min stilling.

e.b.elvevold@universitas.no

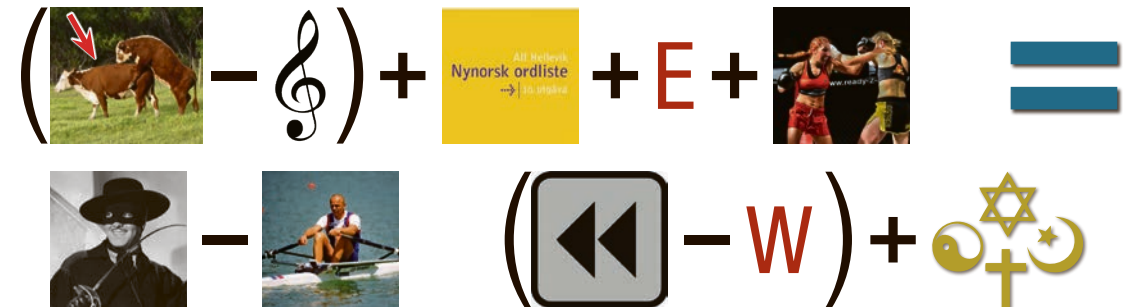
Panto

av Thomas Sørlie Hansen

Rebus

av Håkon Sukuvara

HINT: 70-tallet er på vei tilbake.
FORRIGE UKES LØSNING: «Mose er ikke bare mose». Det skjønte KB og P-bird. Bra jobba! Vil dere ha premie, må dere hente den selv.

UniversitasQuiz

av Anders R. Erikstad, Vegard R. Erikstad og Simen Braaten
Juniornorgesmestre i quiz

1. En norsk gullvinner i Sotsji har et fornavn man finner i sin helhet i en annen norsk Sotsji-gullvinneres etternavn. Hva heter de to?
2. Nevn et år da Krimkrigen pågikk.
3. NASA har nylig oppdaget 715 nye planeter. Gode, gamle Saturn har en måne med samme navn som grunnstoffet med atomnummer 22. Hva heter månen og grunnstoffet?
4. Presidenten i Uganda har et etternavn som begynner med navnet på bandet som står bak hitene «Starlight», «The Upswing» og «Madness». Hva heter han?
5. Regissøren av filmen «Blind» har et etternavn han deler med en eidsvollmann og statsråd (1784–1862) som fikk en gate i Oslo oppkalt etter seg. I denne gata kjører trikkens linjer 11, 12 og 13. Hva er etternavnet?
6. Sprinteren Oscar Pistorius har et tilnavn som også er navnet på en science fiction-film fra 1982. Hva er tilnavnet?
7. Hvilken underart av brunbjørn har fått navnet sitt fra en øy utenfor kysten av Alaska?
8. Hvem var siste norske utenriksminister som ikke representerte Høyre eller Arbeiderpartiet? Etternavnet hans er lydlikt med en t-banestasjon i Oslo.
9. Hvilket årstall? Norge har tre statsministere dette året. 52 amerikanere slippes løs etter 14 måneders fangenskap i Iran. MTV blir grunnlagt, Justin Timberlake blir født og Bob Marley dør.

1. Jørgen Græbak og Marit Bjørger
2. 1853-56
3. Titan
4. Yoweri Museveni
5. Vogt, Vogts gate
6. Blade Runner
7. Kodakblom
8. Knut Vollebæk
9. 1981